

**YLEISPALVELUYRITYSTEN NIMEÄMINEN POSTIPALVELUIDEN
TARJONTAAN**

SISÄLLYSLUETTELO

1. NIMEÄMISMENETTELYN VIREILLETULO JA KÄSITTELY VIESTINTÄVIRASTOSSA.....	2
2. VOIMASSAOLEVA YLEISPALVELUVELVOITE.....	2
3. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET	3
3.1. Keskeiset määritelmät.....	3
3.2. Toimiluvat	4
3.3. Yleispalvelun sisältöä koskevat säännökset	4
3.4. Yleispalveluvollisuuden asettamista koskevat säännökset	6
4. YLEISPALVELUUN KUULUVAT POSTIPALVELUT	7
4.1. Yleispalveluun kuuluvat postilähetykset	8
4.2. Toimipisteet	9
4.3. Keräily ja jakelu	10
4.4. Kielellisten oikeuksien turvaaminen ja tiedoksiantomenettely.....	10
5. NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINNISSA SOVELLETTAVAT KRITEERIT	11
5.1. Nimeämismenettelyn lähtökohdat.....	11
5.2. Markkinoiden arvioinnin lähtökohdat	11
5.3. Arvioitavan yleispalvelutuotteen ja tarkastelualueen määrittämisen periaatteet	12
5.4. Yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arvioinnissa käytetyt kriteerit.....	17
6. NIMETTÄVÄN YLEISPALVELUVELVOLLISEN YRITYKSEN VALINNASSA SOVELLETTAVAT KRITEERIT	20
7. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINTI.....	21
7.1. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun osalta.....	21
7.2. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien postipalvelun osalta	23
7.3. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun osalta.....	26
8. NIMETTÄVÄN YLEISPALVELUYRITYKSEN VALINTA	28
8.1. Enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen valinta.....	28
8.2. Kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen valinta	28
8.3 Maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen valinta	28
8.4 Yleispalveluvollisuuden voimassaolo	29
9. PÄÄTÖSLUONNOKSISTA JA PERUSTELUMUISTIOSTA SAADUT LAUSUNNOT	29

1. NIMEÄMISMENETTELYN VIREILLETULO JA KÄSITTELY VIESTINTÄVIRASTOSSA

1.6.2011 voimaan tulleella postilailla (415/2011) tehtiin kotimaiseen lainsäädäntöön ne muutokset, jotka ovat tarpeen Euroopan unionin postidirektiivin uudistamisen vuoksi¹. Lisäksi lainsäädäntöä uudistettiin toimintaympäristön muutoksia vastaavaksi. Lailla korvattiin postipalvelulaki (313/2001).

Postilain yleispalvelua koskevan sääntelyn tarkoituksena on turvata käyttäjille kohtuuhintainen postitoiminnan peruspalvelu tasapuolisen ehdoin. Viestintäviraston tehtävänä on päättää yleispalvelun tarjontaan velvollisten postiyri-tysten nimeämisestä. Postilain mukaan Viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleis- palvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleis- palvelun turvaamiseksi. Päätöksen tulee perustua avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin. Yleispalveluvelvollisuus voidaan aset- taa enintään siihen saakka kuin yrityksen toimilupa on voimassa.

Viestintävirasto on selvittänyt yleispalvelun tarjontaa ja käyttäjien mahdolli- suuksia saada yleispalveluun kuuluvia postipalveluita sekä nimennyt yleispal- veluun kuuluvien postipalveluiden tarjontaan velvollisen postiyrityksen niille alueille, joille nimeämistä on pidetty yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi välttämättömänä. Yleispalveluyrityksen nimeämismenettely on perustunut Viestintäviraston keräämiin postipalvelujen tarjontaa koskeviin tietoihin. Tie- dot kerättiin heinäkuussa 2011 lähetetyllä kyselyllä Itella Posti Oy:ltä, Oy Matkahuolto Ab:ltä, Posten Logistik SCM Oy:ltä, Rautakirja Oy:ltä ja VR Yh- tymät Oy:ltä². Nämä kaikki yritykset tarjoavat palveluita kuluttaja- ja yritys- asiakkaille valtakunnallisella toimipisteverkostollansa.

Yleispalveluyritysten nimeämismenettely muodostui kahdesta vaiheesta. Ar- vioinnin ensimmäisessä vaiheessa tarkasteltiin yleispalvelun alueellista tar- jontaa. Mikäli käyttäjien saatavilla ei tietyllä maantieteellisellä alueella ollut riittävästi vaihtoehtoisia palveluita, oli tälle alueelle välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys. Tällöin käynnistyi arvioinnin toinen vaihe, eli nimettävän yleispalveluyrityksen valinta. Yleispalveluyritykseksi valittiin se postiyritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan.³

Viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalvelui- den markkinoita. Viestintävirasto seuraa kirje- ja pakettipalveluiden markki- noita ja analysoi markkinoita uudelleen markkinatilanteen muutosten tätä edellyttäessä. Viestintävirasto voi myöhemmin tehtävissä analyyseissa jakaa tuotteet markkinoihin myös eri tavoin kuin tässä perustelumui- stiossa ja yleis- palvelun tarjontaan velvollisten postiyri-tysten nimeämisessä noudatettavaa menettelyä koskevassa muistiossa (menettelymuistio, diaarinumero 778/9210/2011) on esitetty, jos markkinoilla tapahtuvat muutokset tätä edellyttävät. Tällaisessa tilanteessa menettelymuistiota tullaan päivittämään vaadituilta osin ja alan toimijoille varataan tilaisuus lausua muutoksista.

2. VOIMASSAOLEVA YLEISPALVELUVELVOITE

Postilain voimaantumisen myötä kumotun postipalvelulain 1 §:n mukaan valtio- neuvosto oli velvollinen huolehtimaan siitä, että koko maassa on tarjolla yleispalvelu.

¹ Muutosdirektiivi 2008/6/EY.

² Kyselylomakkeet lähetettiin toimijoille 29.7.2011 ja vastausten määräaika oli 31.8.2011. Tiedot kerättiin vuodelta 2010.

³ Viestintävirasto on laatinut muistion, jossa on määritelty postipalveluja koskevassa nimeämismenettelyssä noudatettavat arviointiperiaatteet. Alan toimijoille, palvelujen käyttäjille ja näitä edustaville tahoille on varattu tilaisuus lausua mielipi- teensä muistiossa, Dnro 778/9210/2011.

Valtioneuvosto on asettanut Itella Posti Oy:lle 3.2.1994 myönnetyllä ja 28.1.1999 sekä 20.12.2001 muutetulla toimiluvalla yleispalveluvelvoitteen. Itella Posti Oy:lle toimiluvassa asetettu yleispalveluvelvoite on voimassa siihen saakka, kunnes Viestintävirasto antaa päätöksen, jolla asetetaan uusi yleispalveluvelvollisuus tai jätetään se osin tai kokonaan asettamatta. Itella Posti Oy:lle toimiluvassa asetetun yleispalveluvelvollisuuden sisältö on määrätynyt postilain 3 luvun mukaisesti heti lain voimaan tulosta lukien. Velvollisuutta huolehtia toimipisteiden esteettömyydestä ryhdyttiin kuitenkin soveltamaan vasta kuusi kuukautta lain voimaantulosta lukien.⁴

3. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Seuraavassa on esitetty yleispalvelun tarjonnan kannalta keskeiset postilain säännökset. Yleispalvelun sisällöstä säädetään postilain 3 luvussa ja yleispalveluvelvollisuudesta postilain 4 luvussa. Postilain yleispalvelua koskevat säännökset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin yhteisön postipalveluiden sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä.⁵

3.1. Keskeiset määritelmät

Postilain 2 § sisältää laissa käytettyjen keskeisten termien määritelmät. Postilaissa tarkoitetaan:

- 1) postitoiminnalla postilain mukaista yleispalvelun ja muun postipalvelun tarjontaa;
- 2) postipalvelulla kirjelähetysten ja yleispalveluun kuuluvien postipakettien säännöllistä keräilyä, lajittelua, kuljetusta ja jakelua maksua vastaan postin lähettäjältä tai toiselta postiyritykseltä postin saajalle tai toiselle postiyritykselle;
- 3) yleispalvelulla niitä postipalveluita, joista säädetään postilain 3 luvussa ja joiden tulee olla tarjolla koko maassa;
- 4) kirjelähetyksellä kuljetettavaksi jätettyä osoitteellista, enintään kahden kilogramman painoista lähetystä, joka sisältää fyysisellä alustalla olevan viestin;
- 5) postipaketilla yleispalveluun kuuluvaa osoitteellista tavaralähetystä, joka on jätetty kuljetettavaksi;
- 6) osoitteellisella suoromainonnalla osoitteellista kirjelähetystä, joka koostuu yksinomaan mainos-, markkinointi- tai myynninedistämisineistosta ja sisältää vastaanottajan nimeä, osoitetta, yksilöintinumeroa sekä muita viestin luonnetta muuttamattomia eroavaisuuksia lukuun ottamatta vain samansisällöisen, merkittävälle vastaanottajamäärälle osoitetun sanoman;
- 7) postiyrityksellä postilain 3 §:n mukaisen toimiluvan haltijaa;
- 8) yleispalvelun tarjoajalla postiyritystä, jolle on asetettu 4 luvussa tarkoitettu yleispalveluvelvollisuus;

⁴ Postilaki 84 §, Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö 28/2010 vp, s. 14.

⁵ 97/67/EY, muutettu 2002/397EY ja 2008/6/EY.

9) postin lähettäjällä henkilöä, joka on jättänyt kirjelähetyksen tai postipaketin postiyrityksen välitettäväksi voimassa olevaa maksua vastaan;

10) postin saajalla kirjelähetykseen tai postipakettiin merkittyä henkilöä, jolle lähetys on osoitettu.

3.2. Toimiluvat

Postilain 3 §:n mukaan kirjelähetyksiä koskeva postitoiminta edellyttää toimilupaa. Postilain 4 §:n mukaan toimilupaa postipalvelun tarjoamiseen haetaan valtioneuvostolta. Toimilupia ei julisteta haettaviksi. Valtioneuvosto myöntää toimiluvan määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi.

Toimilupa on myönnettävä postilain 6 §:n mukaan, jos:

1) hakija on yritys tai yhteisö, jolla on riittävät taloudelliset voimavarat huolehtia postiyrityksen velvollisuuksista;

2) hakijan kykyä noudattaa postitoimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä ei ole perustellusti syytä epäillä;

3) hakijalla on kyky säännölliseen toimiluvan mukaiseen toimintaan;

4) alue, jolle toimilupaa haetaan, täyttää postilain 7 §:n mukaiset edellytykset; sekä

5) valtioneuvostolla ei ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Postilain 7 §:n mukaan toimiluvan haltija saa tarjota toimiluvan piiriin kuuluvia postipalveluita vain sillä alueella, jolle toimilupa myönnetään. Alueen, jolle toimilupaa haetaan, on oltava hallinnollisesti ja toiminnallisesti yhtenäinen.

Ainoa voimassa oleva toimilupa tällä hetkellä on Itella Posti Oy:lle 3.2.1994 myönnetty ja 28.1.1999 sekä 20.12.2001 muutettu toimilupa. Toimilupa on voimassa 31.12.2021 saakka. Toimilupa-alueena on koko maa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Toimiluvan mukaan Itella Posti Oy on velvollinen välittämään myös ulkomaisia postilähetyksiä Suomeen sekä Suomesta lähetettyjä postilähetyksiä ulkomaille sen mukaisesti kuin Suomea sitovat kansainväliset sopimukset edellyttävät. Itella Posti Oy:n toimiluvan uudistaminen on tällä hetkellä vireillä valtioneuvostossa. Valtioneuvoston käsittelyssä on lisäksi Esan Kirjapaino Oy:n toimilupahakemus. Esan Kirjapaino Oy harjoittaisi postitoimintaa tytäryhtiönsä Esa Jakelut Oy:n kautta.

3.3. Yleispalvelun sisältöä koskevat säännökset

Postilain 14 §:n mukaan koko maassa on oltava pysyvästi tarjolla postipalveluiden yleispalvelu, joka on saatavilla tasapuolisin ehdoin. Yleispalveluun kuuluu postilain 15 §:n 1 momentin mukaan seuraavia postilähetyksiä koskevien postipalveluiden pysyvä tarjonta:

1) enintään kahden kilon painoiset kirjelähetykset, jotka maksetaan yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla ja jotka käyttäjällä on mahdollisuus jättää postiyrityksen kuljetettavaksi keräilypisteeseen; kotimaan kirjelähetyksistä on pidettävä tarjolla ainakin sellaista jättöpäivästä lukien toisena arkipäivänä jaettavaksi tarkoitettua kirjetuotetta, johon sovelletaan postilain 19 §:ssä määriteltyä yleispalvelun laatustandardia;

2) enintään kymmenen kilon painoiset postipaketit, jotka maksetaan yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla ja jotka käyttäjällä on mahdollisuus jättää postiyrityksen kuljetettavaksi postitoimipisteeseen tai muuhun soveltuvaan jättöpaikkaan ja noutaa postitoimipisteestä;

3) maahan saapuvat enintään kahdenkymmenen kilon painoiset postilähettykset; sekä

4) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen postilähetysten kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut.

Yleispalveluun kuuluvat postilain 15 §:n 2 momentin mukaan sekä kotimaan palvelut että ulkomaanpalvelut.

Yleispalvelun tarjoajan on postilain 16 §:n 1 momentin mukaan ylläpidettävä toimipisteitä, joista yleispalveluun kuuluvat tuotteet ja palvelut ovat saatavilla. Yleispalvelun tarjoajan on käytettävissään olevin keinoin huolehdittava siitä, että toimipisteissä voidaan asioida esteettömästi. Toimipisteet on sijoitettava siten, että yleispalvelun käyttäjät voivat asioida toimipisteessä kohtuullisen matkan päässä vakituisesta asunnostaan. Toimipisteiden sijaintia ja kohtuullista matkaa määriteltäessä on otettava huomioon alueen väestötiheys ja pinta-ala, alueella ilmenevät asiointitarpeet, palveluiden sijainti yleensä ja muut paikalliset olosuhteet sekä uusien postipalvelumuotojen kehittyminen. Yleispalvelun tarjoajan on ylläpidettävä jokaisessa kunnassa vähintään yksi yleispalvelua tarjoava toimipiste.

Postilain 16 §:n 2 momentin mukaan toimipisteenä voi olla myös muu kuin kiinteä toimipiste, jos sen käyttäminen ei vaaranna yleispalvelun saatavuutta.

Edellä mainitun lisäksi yleispalvelun tarjoaja voi postilain 16 §:n 3 momentin mukaan ylläpitää myös muita toimipisteitä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin toimipisteiden sijoittamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös toimipisteverkon järjestämiseen liittyvistä teknisistä seikoista.

Postilain 17 §:ssä säädetään niistä jakeluun ja keräilyyn liittyvistä velvollisuuksista, jotka koskevat yleispalvelun tarjoajaa. Säännöksen 1 momentin mukaan yleispalveluun kuuluvat kirjelähettykset on keräiltävä ja jaettava vähintään kerran päivässä viitenä arkipäivänä viikossa, arkipyhiä lukuun ottamatta. Velvollisuudesta voidaan poiketa tilapäisesti vain, jos postin keräily tai jakaminen estyy syystä, joka johtuu postin saajasta, lain säännöksestä, liikenteen keskeytyksestä tai muusta vastaavasta ylivoimaisesta esteestä ja jota postin jakelussa ei ole voitu ottaa huomioon.

Postilain 17 §:n 2 momentin mukaan lähettäjällä on oltava mahdollisuus jättää yleispalveluun kuuluvia kirjelähettyksiä postiyrityksen kuljetettaviksi kohtuullisen matkan päässä asunnostaan sijaitsevaan keräilypisteeseen. Pykälän 3 momentin mukaan postipaketit on jaettava kohtuullisessa ajassa. Kuitattavien lähettyksien ja postipakettien jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta.

Yleispalvelun tarjoaja voi tietyissä erityistapauksissa poiketa säännöllisestä viisipäiväisestä keräilystä ja jakelusta. Postilain 18 §:n 1 momentin mukaan poikkeaminen säädetystä keräily- ja jakelutiheydestä on mahdollista, kun kyseessä on vaikeakulkuisella saaristo- tai erämaa-alueella sijaitseva talous, joka ei sijaitse ympärivuotisesti liikennöitävän tien varrella mukaan lukien

maantielauttojen ja vähintään viitenä päivänä viikossa kulkevien yhteysalusten avulla liikennöivät reitit.

Yleispalvelun tarjoajan on postilain 18 §:n 2 momentin mukaan toimitettava vuosittain Viestintävirastolle selvitys tällaisen jakelun piiriin kuuluvien talouksien lukumäärästä ja sijainnista. Poikkeuksen piirissä voi olla koko maassa enintään 300 taloutta. Viestintäviraston on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

Poikkeuksen piiriin kuuluvien talouksien kirjelähetysten keräily ja jakelu on tehtävä postilain 18 §:n 3 momentin mukaan vähintään kerran viikossa. Yleispalvelun tarjoajan on ilmoitettava postipaketista sekä viranomaiselta saapuneesta lähetyksestä postinsaajalle viivytyksettä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolmantena päivänä lähetyksen saapumisesta, jos postin saaja on puhelimitse, sähköpostitse tai muutoin tavoitettavissa.

Yleispalveluun kuuluvan vakiokirjeen, eli ns. 2. luokan kirjeen, kulkunopeus määritellään laatustandardin avulla. Postilain 19 §:n 1 momentin mukaan yleispalveluun kuuluvat kotimaan kirjelähetykset, jotka on jätetty yleispalvelun tarjoajan välitettäväksi ja jättöpäivästä lukien toisena arkipäivänä jaettava ja joista on maksettu voimassa oleva maksu, on jaettava siten, että lähetyksistä vähintään 95 prosenttia on perillä viimeistään jättöpäivästä lukien toisena arkipäivänä ja vähintään 98 prosenttia viimeistään kolmantena arkipäivänä. Yleispalveluun kuuluvat kotimaan kirjelähetykset, jotka on jätetty yleispalvelun tarjoajan välitettäväksi ja jättöpäivää seuraavana arkipäivänä jaettava ja joista on maksettu voimassa oleva maksu, on jaettava siten, että lähetyksistä vähintään 80 prosenttia on perillä viimeistään jättöpäivää seuraavana arkipäivänä.

Euroopan unionin sisäinen ulkomaanposti on jaettava postilain 19 §:n 2 momentin mukaan siten, että lähetyksistä vähintään 85 prosenttia on perillä jättöpäivästä lukien kolmantena päivänä ja 97 prosenttia lähetyksistä on perillä jättöpäivästä lukien viidentenä päivänä. Yleispalvelun tarjoajan on noudatettava unionin sisäisen ulkomaanpostin laatustandardeja sekä koko unionin sisäisessä postissa että kahden unionin jäsenvaltion välisessä postissa.

Postilain 20 §:n mukaan yleispalvelun tarjoajan tai sellaisen yrityksen, joka yleispalvelun tarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla tarjoaa tämän palveluita asiakkaille, on toiminnassaan:

- 1) annettava palvelua suomen ja ruotsin kielellä noudattaen, mitä kielilaisissa säädetään; ja
- 2) annettava palvelua saamen kielellä noudattaen, mitä saamen kielilaisissa säädetään.

Postilain 21 §:n mukaan yleispalvelun tarjoajan on huolehdittava laissa säädetyn tiedoksiantomenettelyn käytettävissä olosta koko maassa. Yleispalvelun tarjoajan tai sellaisen yrityksen, joka yleispalvelun tarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla tarjoaa yleispalvelun tarjoajan palveluita asiakkaille, palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tiedoksiantomenettelyyn liittyviä tehtäviä.

3.4. Yleispalveluvollisuuden asettamista koskevat säännökset

Postilain 22 §:n 1 momentin mukaan Viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita. Markkinoiden arvi-

oinnissa tulee selvittää palveluiden tarjonta eri puolilla maata siten, että Viestintävirasto voi arvioida tarvetta asettaa velvollisuus tarjota yleispalvelua. Markkinoiden arvioinnin perusteella Viestintäviraston tulee päättää, onko yleispalvelun turvaamiseksi tarpeen määrätä yleispalveluvelvoitteita.

Viestintäviraston tulee postilain 22 §:n 2 momentin mukaan seurata palveluiden tarjontaa ja yleispalveluvelvollisuuden välttämättömyyteen vaikuttavia seikkoja sekä markkinoiden arvioinnin että sen väliajoilla tehtävän seurannan avulla.

Postilain 23 §:n 1 momentin mukaan Viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleispalvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi. Päätöksen tulee perustua avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin.

Yleispalvelua voidaan pitää postilain 23 §:n 2 momentin mukaan turvattuna, jos:

- 1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille;
- 2) tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin; ja
- 3) alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyritystä koskevat edellytykset.

Postilain 23 §:n 3 momentin mukaan Viestintäviraston tulee yleispalveluvelvoitetta asettaessaan määrätä:

- 1) mitä postilain 15 §:ssä tarkoitettuja palveluita postiyrityksen on tarjottava; ja
- 2) millä alueella palveluita on tarjottava.

Velvoitteiden asettamista eri postiyrityksille rajoitetaan postilain 23 §:n 4 momentissa, jonka mukaan yleispalvelupäätöksillä ei saa asettaa eri postiyrityksille päällekkäisiä velvoitteita. Yleispalvelupäätöksillä ei saa myöskään asettaa rinnakkaisia velvoitteita postilain tai sen nojalla annettujen säädösten, muun lainsäädännön taikka yritykselle asetettujen toimilupaehtojen kanssa.

Yleispalveluvelvollisuus voidaan asettaa postilain 24 §:n 1 momentin mukaan postiyritykselle, joka täyttää 6 §:ssä tarkoitettut toimiluvan myöntämisen edellytykset. Postiyritys voidaan määrätä tarjoamaan sekä niitä palveluita, joita sen toimilupa koskee, että yleispalveluihin kuuluvia pakettipalveluita.

Postilain 24 §:n 2 momentin mukaan velvollisuus tarjota yleispalvelua on asetettava sille postiyritykselle, jolla on siihen parhaat edellytykset.

Postilain 24 §:n 3 momentin mukaan postiyritys voidaan velvoittaa tarjoamaan yleispalvelua myös muualla kuin toimilupa-alueellaan tai se voidaan velvoittaa tarjoamaan muitakin yleispalveluita kuin niitä, joita se on tarjonnut, jos se on yleispalvelun turvaamisen kannalta välttämätöntä eikä velvoitteen asettaminen ole postiyrityksen kannalta kohtuutonta.

4. YLEISPALVELUUN KUULUVAT POSTIPALVELUT

Yleispalvelupäätösten tekemiseksi Viestintäviraston on selvitettävä yleispalveluun kuuluvien postipalveluiden tarjonta eri puolilla maata ja käyttäjien

mahdollisuuksia saada palveluita. Yleispalvelun sisältö määritellään useassa pykälässä, jotka on esitetty tämän muistion luvussa 3.3. Seuraavassa on kuvattu yleispalvelun sisältöä yksityiskohtaisesti.

4.1. Yleispalveluun kuuluvat postilähetykset

Postilain 15 §:ssä säädetään siitä, millaisia postilähetymiä koskevien postipalveluiden tulee olla pysyvästi tarjolla yleispalvelun piirissä. Pysyvällä tarjonnalla tarkoitetaan sitä, että tarjolla on aina oltava vähintään yksi sellainen palvelu, joka täyttää pykälän mukaiset kriteerit.

Yleispalvelun piiriin kuuluvat kaikki ne tuotteet, jotka ovat määritelmän mukaisia. Yleispalvelun tarjoajalla on mahdollisuus valita, millaisia kriteerit täytäviä tuotteita se pitää tarjolla. Sen on kuitenkin pidettävä huolta siitä, että tarjolla on jokin yleispalvelun määritelmän mukainen tuote.⁶

Yleispalveluun kuuluvat sekä kotimaan että ulkomaan palvelut alla kuvatun mukaisesti.

Enintään kahden kilon painoiset käteismaksulliset kirjelähetykset

Yleispalveluun kuuluvat enintään kahden kilon painoiset kirjelähetykset, jotka maksetaan yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla ja jotka käyttäjällä on mahdollisuus jättää postiyrityksen kuljetettavaksi keräilypisteeseen.

Kirjelähetyksellä tarkoitetaan kuljetettavaksi jätettyä osoitteellista, enintään kahden kilogramman painoista lähetystä, joka sisältää fyysisellä alustalla olevan viestin. Fyysisellä alustalla tarkoitetaan sitä, että viestin tulee viimeistään jakeluvaiheessa olla fyysisessä muodossa. Kirjelähetykseen sisältyvä viesti voidaan jättää kuljetettavaksi esimerkiksi kuoressa tai postikorttina.

Yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla tarkoitetaan postimerkkejä sekä niihin rinnastettavia käteismaksutapoja, kuten lämpökirjoitinleimoja. Merkitystä ei ole sillä, suoritetaanko käteismaksu esimerkiksi pankkikortilla vai luottokortilla. Maksutavan tulee olla yleisesti kaikkien käytettävissä eikä maksutapa saa perustua laskutukseen. Yleispalvelun ulkopuolelle jäävät kaikki sellaiset lähetykset, jotka laskutetaan asiakkaalta sopimuksen mukaisesti. Yleispalvelu ei siten pidä sisällään esimerkiksi massapostitettavia lähetymiä.⁷

Keräilypisteellä tarkoitetaan kirjelaatikkoa tai muuta vastaavaa pistettä, jonne käteismaksumerkinnällä varustetun kirjelähetymisen voi jättää kuljetettavaksi.

Kotimaan kirjelähetyksistä on pidettävä tarjolla ainakin sellaista jättöpäivästä lukien toisena arkipäivänä jaettavaksi tarkoitettu kirjetuotetta, johon sovelletaan postilain 19 §:ssä määriteltyä yleispalvelun laatustandardia. Nopeamman, seuraavana arkipäivänä perille toimitettavaksi tarkoitetun kirjeen tarjoaminen olisi yleispalvelun tarjoajan omassa harkinnassa.⁸

Enintään kymmenen kilon painoiset käteismaksulliset postipaketit

Yleispalveluun kuuluvat enintään kymmenen kilon painoiset postipaketit, jotka maksetaan yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla ja jotka

⁶ HE 216/2010, s. 88.

⁷ HE 216/2010, s. 89.

⁸ Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö 28/2010 vp, s. 13.

käyttäjällä on mahdollisuus jättää postiyrityksen kuljetettavaksi postitoimipisteeseen tai muuhun soveltuvaan jättöpaikkaan ja noutaa postitoimipisteestä.

Paketin jättöpaikalla tarkoitetaan sellaista paikkaa, jossa postiyritys säännömukaisesti ottaa vastaan pakettilähetyksiä. Se on tyypillisesti toimipiste, mutta mahdollisesti myös jokin muu paikka, kuten lajittelukeskus tai lastauslaituri. Määritelmää rajaa myös se, että yleispalvelupaketti on tuote, joka toimitusehdoissa määritellään noudettavaksi toimipisteestä. Noudettava pakettilähetyksen kuuluu yleispalveluun, vaikka paketin saaja esimerkiksi tilaisi kotiinkuljetuksen maksullisena lisäpalveluna. Yleispalvelun ulkopuolelle jäävät sen sijaan sellaiset pakettituotteet, jotka toimitusehtojen mukaan aina noudetaan lähettäjältä esimerkiksi lähettäjän toimipisteestä tai yksityishenkilön kotoa⁹.

Maahan saapuvat enintään 20 kilon painoiset postilähetykset

Yleispalveluun kuuluvat maahan saapuvat enintään 20 kilon painoiset postilähetykset, jotka noudetaan toimipisteestä. Maahan saapuviin postilähetyksiin ei sisälly postilain mukaan vaatimusta siitä, että mukaan luetaan vain käteismaksulliset palvelut. Maahan saapuviin postilähetyksiin ei myöskään ole liitetty vaatimusta kirjaamis- ja vakuuttamispalveluiden tarjoamisesta.

Kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut

Yleispalveluun kuuluvat lisäksi edellä kuvattujen alle kahden kilon painoisten käteismaksullisten kirjelähetyksien ja enintään kymmenen kilon painoisten käteismaksullisten postipakettien kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut.

4.2. Toimipisteet

Toimipisteet, joista tarjotaan yleispalvelua

Yleispalvelun tarjoajan on ylläpidettävä toimipisteitä, joista yleispalveluun kuuluvat tuotteet ja palvelut ovat saatavilla. Yleispalvelun tarjoajan on käytettävissään olevin keinoin huolehdittava siitä, että toimipisteissä voidaan asioida esteettömästi. Toimipisteet on sijoitettava siten, että yleispalvelun käyttäjät voivat asioida toimipisteessä kohtuullisen matkan päässä vakituisesta asunnostaan. Toimipisteiden sijaintia ja kohtuullista matkaa määriteltäessä on otettava huomioon alueen väestötiheys ja pinta-ala, alueella ilmenevät asiointitarpeet, palveluiden sijainti yleensä ja muut paikalliset olosuhteet sekä uusien postipalvelumuotojen kehittyminen. Yleispalvelun tarjoajan on ylläpidettävä jokaisessa kunnassa vähintään yksi yleispalvelua tarjoava toimipiste.

Toimipisteenä voi olla yleispalvelun tarjoajan itse ylläpitämä toimipiste, yhteispalvelupiste tai asiamiesposti, joka toimii muun yrityksen yhteydessä. Toimipisteissä on oltava saatavilla kaikkia kyseisen yleispalvelutuotteen piiriin kuuluvia tuotteita ja palveluita.

Yleispalvelun tarjoajalle on asetettu velvoite huolehtia käytettävissään olevin keinoin siitä, että toimipisteissä voidaan asioida esteettömästi. Esteettömyydellä tarkoitetaan liikkumisesteettömyyttä. Toimipisteen esteettömyys on erityisen tärkeää erityisryhmille, kuten näkö- tai liikuntavammaisille. Yleispalvelun tarjoajan tulee järjestää itse ylläpitämiensä toimipisteiden tilat siten, että niissä voidaan asioida esteettömästi. Asiamiespostien tilat eivät ole samalla tavoin yleispalvelun tarjoajan hallinnassa. Yleispalvelun tarjoajan tulee kui-

⁹ HE 216/2010, s. 90.

tenkin ottaa esteettömyys huomioon myös asiamiespostien kanssa tehtävissä sopimuksissa siinä määrin kuin se on mahdollista.¹⁰

Kohtuullista matkaa on arvioitava siten, että se suhteutetaan asuinalueen mukaan. Kohtuullinen matka harvaan asutulla alueella on väistämättä erimitainen kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla. Harvaan asutulla alueella etäisyydet kaikkiin palveluihin ovat pidempiä kuin taajamassa.

Postilaki edellyttää, että yleispalvelun tarjoajan on ylläpidettävä jokaisessa kunnassa vähintään yksi yleispalvelua tarjoava toimipiste.¹¹ Toimipisteiden sijoittamisesta voidaan säätää tarkemmin Valtioneuvoston asetuksella.

Muut toimipisteet

Yleispalvelun tarjoaja voi ylläpitää myös muita toimipisteitä. Palvelun tarjoaja voi ylläpitää myös sellaisia toimipisteitä, joissa ei ole tarjolla kaikkia yleispalveluun kuuluvia tuotteita ja palveluita. Muut toimipisteet voivat olla esimerkiksi noutopisteitä, joihin jätettävien lähetysten tyypit ovat hyvin rajatut ja joista ei saa kirjattavien tai vakuutettujen lähetysten palveluita. Tällaiset toimipisteet voivat kuitenkin olla vain toimipisteverkon täydentäjiä. Perusverkon tulee olla niin tiheä, että yleispalvelua tarjoavien toimipisteiden sijoittelua koskevat postilain kriteerit täyttyvät.¹²

4.3. Keräily ja jakelu

Yleispalveluun kuuluvat kirjelähetykset on keräiltävä ja jaettava vähintään kerran päivässä viitenä arkipäivänä viikossa, arkipyhiä lukuun ottamatta. Velvollisuudesta voidaan poiketa tilapäisesti vain, jos postin keräily tai jakaminen estyy syystä, joka johtuu postin saajasta, lain säännöksestä, liikenteen keskeytyksestä tai muusta vastaavasta ylivoimaisesta esteestä ja jota postin jakelussa ei ole voitu ottaa huomioon. Ylivoimaisella esteellä ei voida perustella pysyviä poikkeuksia viisipäiväisestä keräily- ja jakeluvollisuudesta.

Lähettäjällä on oltava mahdollisuus jättää yleispalveluun kuuluvia kirjelähettyksiä postiyrityksen kuljetettaviksi kohtuullisen matkan päässä asunnostaan sijaitsevaan keräilypisteeseen. Keräilypisteellä tarkoitetaan kirjelaatikoita ja muita sellaisia pisteitä, joista lähetykset keräillään. Postipaketit on jaettava kohtuullisessa ajassa. Kuitattavien lähetysten ja postipakettien jakelussa voidaan käyttää saapumisilmoitusta.¹³

Yleispalvelun tarjoajalla on oikeus poiketa keräily- ja jakelutiheydestä, kun kyseessä on vaikeakulkuisella saaristo- tai erämaa-alueella sijaitseva talous, joka ei sijaitse ympärivuotisesti liikennöitävän tien varrella mukaan lukien maantielauttojen ja vähintään viitenä päivänä viikossa kulkevien yhteysalusten avulla liikennöitävät tiet. Poikkeuksen piiriin kuuluvien talouksien sallittu enimmäismäärä on 300 taloutta. Poikkeuksen piiriin kuuluvien talouksien kirjelähetysten keräily ja jakelu on tehtävä vähintään kerran viikossa.

4.4. Kielellisten oikeuksien turvaaminen ja tiedoksiantomenettely

Kielellisten oikeuksien turvaamisella tarkoitetaan velvollisuutta tarjota palveluita suomen ja ruotsin kielellä siten kuin kielilaisissa (423/2003) säädetään. Myös saamenkielisen väestön tarpeet on otettava huomioon saamen kielilais-

¹⁰ HE 216/2010, s. 91.

¹¹ Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö 216/2010 vp, s. 13.

¹² HE 216/2010, s. 93.

¹³ HE 216/2010, s. 94.

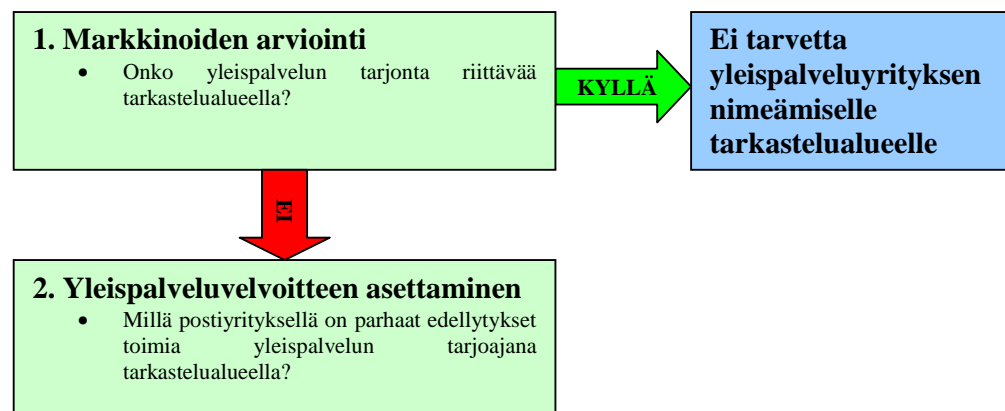
sa (1086/2003) säädetyllä tavalla. Velvollisuus tarjota palveluita eri kielillä koskee sekä yleispalvelun tarjoajaa että yritystä, joka sopimuksen nojalla tarjoaa tämän palveluita asiakkaille. Siten myös asiamiesposteihin soveltuvat samat velvoitteet kuin muihin yleispalvelun tarjoajan toimipisteisiin.

Lisäksi yleispalvelun tarjoaja on velvollinen huolehtimaan tiedoksiantomenettelyn käytettävissä olosta koko maassa.

5. NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINNISSA SOVELLETTAVAT KRITTEERIT

5.1. Nimeämismenettelyn lähtökohdat

Yleispalveluyritysten nimeämisessä noudatettava menettely muodostuu kahdesta vaiheesta. Arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa arvioidaan yleispalveluun kuuluvien postipalveluiden alueellista tarjontaa. Mikäli käyttäjien saatavilla ei tietyllä maantieteellisellä alueella ole riittävästi vaihtoehtoisia palveluita, on tälle alueelle välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys. Tällöin käynnistyy arvioinnin toinen vaihe, eli nimettävän yleispalveluyrityksen valinta. Yleispalveluyritykseksi valitaan se postiyritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan. Yleispalveluyrityksen nimeämisessä noudatettava menettely voidaan esittää seuraavasti:

Seuraavassa on esitetty tarkemmin yleispalveluun kuuluvien postipalveluiden osalta markkinoiden arvioinnin lähtökohdat (luku 5.2), yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnissa käytetyn maantieteellisen tarkastelualueen määrittely (luku 5.3) sekä erikseen yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arviointi (luku 5.4).

5.2. Markkinoiden arvioinnin lähtökohdat

Viestintävirasto arvioi markkinoita selvittämällä palveluiden ja tuotteiden tarjontaa eri alueilla. Tarkastelussa otettiin huomioon kaikki vastaavankaltaisia palveluita tarjoavat yritykset. Tarkastelua ei siten rajoitettu pelkkiin toimiluvan haltijoihin. Koska markkinoita arvioidaan yleispalveluvelvollisuuden asettamisen tarkastelua varten, arvioinnissa keskityttiin yksityisille kuluttajille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille tarjottaviin palveluihin.¹⁴

Postilain valmistelun tausta-aineistoksi teetetyssä pakettimarkkinoiden tutkimuksessa havaittiin muun muassa se, että monet palvelut saattavat olla periaatteessa kuluttajien saatavilla, mutta käytännössä niitä tarjotaan ehdoilla, jotka suosivat yrityksiä merkittävästi¹⁵. Palveluita saatetaan siten myydä ku-

¹⁴ HE 216/2010 vp, s. 97.

¹⁵ HE 216/2010 vp, s. 98.

luttajille esimerkiksi niin korkeilla hinnoilla, että näiden ei kannata niitä käyttää. Tarkastelussa selvitettiin, onko tarjottavat palvelut todella suunnattu kulluttajille. Markkinoita arvioitaessa kiinnitettiin huomiota myös siihen, kuinka pysyväisluonteisesti palveluita tarjotaan.

Palveluiden ominaisuuksien lisäksi Viestintävirasto tarkasteli, onko palveluntarjonnassa kilpailua. Viestintävirasto arvioi, ovatko palveluita tarjoavat yritykset tosiasiasa keskenään kilpailevia.

Viestintävirasto jaotteli tuotteiden ja palveluiden tarkastelun siten, että se on tarkoituksenmukainen harkittaessa onko yleispalvelua pidettävä turvattuna. Postilain perusteluissa on katsottu, että esimerkiksi kirjemarkkinoiden tarkastelussa ei ole todennäköisesti tarkoituksenmukaista jaotella kirjeitä niiden kulkunopeuksien mukaisesti, vaan kirjetuotteita voitaisiin tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Postilain perusteluissa on lisäksi todettu, että yleispalvelun tarpeen arvioinnissa on tarkasteltava erikseen kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita, koska nämä palvelut vastaavat täysin eri tarpeisiin¹⁶.

Postilain perusteluissa on katsottu, että markkinoita koskeva tarkastelu tehdään alueittain, sillä koko maan tarkastelu ei anna todellista kuvaa palveluiden tarjonnasta. Viestintäviraston rajasi tarkasteltavan alueen tarkoituksenmukaisella tavalla sitä silmällä pitäen, millaiselle alueelle yleispalveluvalvoite voidaan lähtökohtaisesti asettaa.¹⁷

5.3. Arvioitavan yleispalvelutuotteen ja tarkastelualueen määrittämisen periaatteet

Arvioitavan yleispalvelutuotteen määrittämisen periaatteissa tarkastellaan niitä kriteereitä, joiden mukaan erilaiset tuotteet huomioitiin yleispalvelun tarpeen arvioinnissa. Näiden tuotteiden tuli täyttää arvioitavalle yleispalvelutuotteelle luvussa 4 asetetut kriteerit.

Arvioitavan tarkastelualueen määrittämisen periaatteissa kuvataan ne kriteerit, joiden mukaan tarkastelualueet määriteltiin ja rajattiin yleispalvelun tarpeen arviointia varten.

5.3.1. Arvioitavan yleispalvelutuotteen määrittämisen periaatteet

Postilain perusteluissa on katsottu, että yleispalvelun tarpeen arvioinnissa on tarkasteltava erikseen kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita.

Viestintävirasto katsoi, että pakettipalveluiden markkinat voidaan jakaa vielä kahdeksi eri markkinaksi. Ensinnäkin voidaan tarkastella markkinaa, jonka tuotteena on enintään 10 kilon painoinen kotimaasta lähetettävä postipaketti. Yleispalvelutuote sisältää paketin lähettämisen sekä perille toimittamisen lähettäjän ilmoittaman osoitteen mukaiseen toimipisteeseen. Yleispalvelutuotteen tarkoituksena on turvata mahdollisuus pakettien lähettämiseen kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevaan vastaanottajan osoitteen mukaiseen toimipisteeseen. Toiseksi voidaan tarkastella markkinaa, jonka tuotteena on maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien jakelu. Tällöin yleispalvelutuotteen tarkoituksena on varmistaa ulkomailta lähetettyjen pakettien saannin turvaaminen kotimaassa sijaitsevaan toimipisteeseen ja toimipisteiden saatavuus jokaisessa kunnassa.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoi, että yleispalvelun tarpeen arvioinnin osalta tuli muodostaa kolme erillistä yleispalvelutuotemarkkinaa: i)

¹⁶ HE 216/2010, s. 97.

¹⁷ HE 216/2010, s. 97.

kirjelähetysten markkina, ii) kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten pakettien markkina ja iii) maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten pakettien markkina. Kukin yleispalvelutuotemarkkina on kuvattu tarkemmin alla.

Yleispalvelutuotteen määrittämisen periaatteet kirjelähetysten osalta

Yleispalveluun kuuluvat enintään kahden kilon painoiset kirjelähetykset, jotka maksetaan yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla ja jotka käytössä on mahdollisuus jättää postiyrityksen kuljetettavaksi keräilypisteeseen. Yleispalveluun kuuluvat lisäksi edellä mainittujen kirjelähetysten kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut.

Kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita ei voida käsitellä kirjelähetyksestä erillisinä tuotteina, vaan kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut liittyvät aina kirjelähetysten lähettämiseen. Kuluttajan kannalta on tärkeää se, että hän voi saada kirjaamis- ja vakuuttamispalvelun samasta paikasta kuin kirjeen lähetyspalvelun. Kirjaamis- ja vakuuttamispalvelujen erottaminen normaalista kirjepalvelusta voi muodostaa tilanteen, jossa kuluttaja joutuisi hankkimaan kirjatut tai vakuutetut kirjelähetyspalvelut eri paikasta kuin tavallisen kirjelähetyspalvelun. Yleispalvelun luonteen kannalta tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Lisäksi, kun huomioidaan, että kirjaamis- ja vakuutuspalvelujen käyttö on hyvin marginaalista, ei sääntelyn taloudellisuuden kannalta ole järkevää muodostaa eri markkinoita kirjatuille ja vakuutetuille kirjelähetyksille. Näin ollen tarkastelussa huomioitiin kirjelähetysten tarjonta vain sellaisilta postiyrityksiltä, jotka myös tarjoavat kuluttajille kirjeiden kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita.

Tavallinen kirjelähetys on voitava lähettää Suomessa sijaitsevasta keräilypisteestä tai toimipisteestä mihin tahansa kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevaan osoitteeseen. Yleispalvelutuotteeksi ei voida katsoa kirjelähettyksiä, jotka voidaan toimittaa vain tietyille yksittäisille alueille kotimaassa tai ulkomailla. Kirjattuja ja vakuutettuja lähetyksiä on voitava jättää toimipisteeseen, josta ne lähetetään kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevan osoitteen mukaiseen toimipisteeseen. Kansainväliset sopimukset vaikuttavat kirjattujen ja vakuutettujen lähetysten lähettämässä siten, että lähetyksiä voidaan luonnollisesti lähettää vain sellaisiin valtioihin, jotka ottavat sopimusten mukaan vastaan kyseisiä lähetyksiä.

Postilain 17 §:n mukaan yleispalvelun piiriin kuuluvat kirjelähetykset on jaettava ja kerättävä vähintään kerran päivässä viitenä arkipäivänä viikossa, arkipäiviä lukuun ottamatta. Tarkastelussa huomioitiin vain asetetun jakelu- ja keräilytiheyden täyttävät tai ylittävät kirjelähetykset.

Postilain 19 §:n mukaan yritykselle jaettavaksi jätetyistä kotimaan kirjelähetyksistä vähintään 95 prosenttia on toimitettava perille toisena arkipäivänä ja vähintään 98 prosenttia kolmantena arkipäivänä kirjeen jättöpäivästä. Tarkastelussa huomioitiin vain kriteerit täyttävät kirjelähetykset. Laatustandardi soveltuu niin sanottuun 2. luokan kirjetuotteeseen.

Postilain perustelujen mukaan yleispalvelutuotteiden tulee olla todellisesti kuluttajille suunnattuja ja tarjottuja hinnan ja sopimusehtojen puitteissa. Tarkastelussa ei huomioida tuotteita, jotka ovat saatavilla vain satunnaisesti tai tilapäisesti.¹⁸ Tarkastelussa ei myöskään huomioida tuotteita, jotka eivät vielä ole kuluttajien saatavilla.

---

¹⁸ HE 216/2010, s. 98

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto huomioi kirjelähetysten postipalvelun tarjonnan arvioinnissa enintään kahden kilon painoiset kirjelähetykset. Nämä tuotteet tuli olla maksettavissa yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla. Käyttäjillä oli oltava mahdollisuus jättää tuotteet kuljetettavaksi keräilypisteeseen. Tarkastelussa huomioitiin kirjelähetyspalveluiden tarjontaa vain sellaisilta postiyrityksiltä, jotka myös tarjoavat kuluttajille kirjeiden kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita. Tarkastelussa huomioitujen kirjelähetysten oli voitava lähettää Suomessa sijaitsevasta keräilypisteestä tai toimipisteestä mihin tahansa kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevaan osoitteeseen. Kirjattuja ja vakuutettuja lähetyksiä oli voitava jättää toimipisteeseen, josta ne lähetetään kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevan osoitteen mukaiseen toimipisteeseen. Kirjelähetykset oli jaettava ja kerättävä vähintään kerran päivässä viitenä arkipäivänä viikossa, arkipäiviä lukuun ottamatta. Jaettavaksi jätetyistä kotimaan niin sanotuista 2. luokan kirjelähetyksistä vähintään 95 prosenttia oli toimitettava perille toisena arkipäivänä ja vähintään 98 prosenttia kolmantena arkipäivänä kirjeen jättöpäivästä. Tuotteiden tuli olla todellisesti kuluttajille suunnattuja ja tarjottuja hinnan ja sopimusehtojen puitteissa, sillä tarkastelussa ei voida huomioida tuotteita, jotka ovat saatavilla vain satunnaisesti tai vasta tulossa markkinoille.

Yleispalvelutuotteen määrittämisen periaatteet kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten pakettien osalta

Postilain 15 §:n mukaan yleispalveluun kuuluvat enintään kymmenen kilon painoiset postipaketit, jotka maksetaan yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla ja jotka käyttäjällä on mahdollisuus jättää kuljetettavaksi postitoimipisteeseen tai muuhun soveltuvaan jättöpaikkaan ja noutaa postitoimipisteestä. Yleispalveluun kuuluvat lisäksi edellä mainittujen postipakettien kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut.

Kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita ei voida käsitellä erillisinä tuotteina, vaan kirjaamis- ja vakuuttamispalvelut liittyvät aina kiinteästi postipakettien lähettämiseen pääsääntöisesti ostettavina lisäpalveluina. Kuluttajan kannalta on tärkeää se, että hän voi saada vakuuttamispalvelun samasta paikasta kuin tavallisen paketin lähetyspalvelun. Vakuuttamispalvelujen erottaminen tavallisesta paketin lähetyspalvelusta voi muodostaa kuluttajan kannalta epäselvän tilanteen, mikäli hän joutuisi hankimaan vakuutetut pakettilähetyspalvelut eri paikasta kuin tavallisen postipaketin. Yleispalvelun luonteen kannalta tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Lisäksi, kun huomioidaan, että kirjaamis- ja vakuutuspalvelujen käyttö on hyvin marginaalista, ei sääntelyn taloudellisuuden kannalta ole järkevää muodostaa eri markkinoita kirjatuille ja vakuutetuille postipaketeille. Täten tarkastelussa huomioitiin pakettilähetyspalvelujen tarjonta täysimääräisesti vain sellaisilta yrityksiltä, jotka myös tarjoavat kuluttajille pakettien kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita.

Postipaketti on voitava lähettää Suomessa sijaitsevasta toimipisteestä tai jättöpaikasta mihin tahansa kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevan osoitteen mukaiseen toimipisteeseen ottaen kuitenkin huomioon mahdolliset kansainvälisistä sopimuksista johtuvat rajoitukset. Kirjattuja ja vakuutettuja lähetyksiä on voitava jättää toimipisteeseen, josta ne lähetetään kotimaassa tai ulkomailla sijaitsevaa osoitetta vastaavaan toimipisteeseen. Kansainväliset sopimukset vaikuttavat postipakettien lähettämiseen siten, että esimerkiksi vakuutettuja paketteja voidaan lähettää vain sellaisiin valtioihin, jotka ottavat kansainvälisten sopimusten mukaan vastaan tällaisia paketteja. Kuriirilähetyspalvelut eivät kuulu postilain soveltamisalan piiriin, joten niitä ei huomioitu tarkastelussa. Sen sijaan yleispalvelun piiriin kuuluvat ne toimitusehtojen

mukaan toimipisteestä noudettavat postipaketit, joihin voidaan tilata kotiin-kuljetus erillisenä lisäpalveluna.

Postilain 17 §:n mukaan yritykselle jaettavaksi jätetyt postipaketit on jaettava kohtuullisessa ajassa. Velvoite koskee sekä kotimaassa jaettavia paketteja että maahan saapuvia paketteja. Jos postipaketin perille toimittaminen kestää merkittävästi kauemmin kuin vastaavia palveluita tarjoavien toimijoiden toimitusajat, nämä tuotteet eivät täytä yleispalvelutuotteelle asetettuja vaatimuksia ja niitä ei voida huomioida tarkastelussa.

Postilain perustelujen mukaan yleispalvelutuotteiden tulee olla todellisesti kuluttajille suunnattuja ja tarjottuja hinnan ja sopimusehtojen puitteissa. Tarkasteluun ei huomioida tuotteita, jotka ovat saatavilla vain satunnaisesti tai tilapäisesti.¹⁹

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoi, että kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien osalta yleispalvelun tarjonnan arviointiin tuli huomioida ne postipaketit, jotka ovat maksettavissa yleisesti käytettävissä olevilla käteismaksutavoilla. Käyttäjällä oli oltava mahdollisuus jättää tuotteet kuljetettavaksi toimipisteeseen tai muuhun jättöpisteeseen. Tarkastelussa huomioitiin postipakettien postipalvelun tarjonta vain sellaisilta toimijoilta, jotka myös tarjoavat kuluttajille postipakettien kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita. Postipaketit oli voitava lähettää Suomessa sijaitsevasta toimipisteestä tai jättöpisteestä mihin tahansa kotimaassa tai ulkomaille sijaitsevaa osoitetta vastaavaan toimipisteeseen sillä edellytyksessä, että vastaanottajavaltio ottaa paketteja vastaan kansainvälisten sopimusten mukaan. Yritykselle jaettavaksi jätetyt postipaketit oli jaettava kohtuullisessa ajassa. Tuotteiden tuli olla todellisesti kuluttajille suunnattuja ja tarjottuja hinnan ja sopimusehtojen puitteissa.

Yleispalvelutuotteen määrittämisen periaatteet maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien osalta

Postilain 15 §:n mukaan yleispalveluun kuuluu myös maahan saapuvat enintään 20 kilon painoiset postilähettykset. Maahan saapuvien postilähetysten osalta ei tarvitse olla saatavilla kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita eikä niihin sovelleta vaatimusta palvelun käteismaksullisuudesta.

Viestintävirasto tarkastelee enintään 20 kilon painoiset maahan saapuvat postipaketit erillisenä yleispalvelutuotteena. Tarkastelussa huomioidaan ne maahan saapuvat enintään 20 kilon painoiset postipaketit, jotka ovat noudettavissa kotimaassa sijaitsevasta toimipisteestä ja jotka on toimitusehtojen mukaan tarkoitettu ensisijaisesti noudettavaksi kotimaassa sijaitsevasta toimipisteestä. Tarkasteluun ei huomioida tuotteita, jotka ovat saatavilla vain satunnaisesti tai tilapäisesti. Maahan saapuvat kirjeet on luettu osaksi kirje-lähetysten tarkastelua.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoi, että yleispalvelun tarjonnan arviointiin tuli huomioida maahan saapuvat enintään 20 kilon painoiset postipaketit. Maahan saapuvat postipaketit tuli olla noudettavissa kotimaaisesta toimipisteestä ja toimitusehtojen mukaan ne ensisijaisesti toimitettiin kotimaassa sijaitsevaan toimipisteeseen. Yritykselle jaettavaksi jätetyt postipaketit oli jaettava kohtuullisessa ajassa.

---

¹⁹ HE 216/2010, s. 98

5.3.2. Arvioitavan tarkastelualueen määrittämisen periaatteet

Viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita. Markkinoiden arvioinnissa tulee selvittää palveluiden tarjonta eri puolilla maata siten, että Viestintävirasto voi arvioida tarvetta asettaa velvollisuus tarjota yleispalvelua. Markkinoiden arvioinnin perusteella Viestintäviraston tulee päättää, onko yleispalvelun turvaamiseksi tarpeen määrätä yleispalveluvelvoitteita.

Yleispalveluvelvoite voidaan asettaa yhdelle tai useammalle postiyritykselle. Velvoite voi laajimmillaan koskea kaikkia yleispalveluun kuuluvia palveluita ja koko maata. Yleispalveluvelvoitteita voidaan kuitenkin asettaa myös siten, että eri postiyritykset vastaavat eri osista yleispalvelua. Kirjelähetyksiä ja toimipisteitä koskeva velvoite voidaan esimerkiksi asettaa yhdelle yritykselle ja pakettilähetyksiä koskeva velvoite toiselle. Eri postiyritykset voidaan myös velvoittaa vastaamaan yleispalvelun tai sen osan tarjoamisesta tietyllä maantieteellisellä alueella.²⁰

Maantieteellisten tarkastelualueiden määrittely tehtiin kaksivaiheisena prosessina riippumatta siitä tarkastellaanko kirjelähetyksiä, kotimaasta lähetettäviä enintään 10 kilon painoisia postipaketteja vai maahan saapuvia enintään 20 kilon painoisia postipaketteja. Ensimmäisessä vaiheessa määriteltiin sovelias maantieteellinen yksikkö, johon tarkastelualueiden arviointi ja määrittely perustuu. Maantieteellinen yksikkö voi perustua poliittisiin tai hallinnollisiin maantieteellisiin rajoihin tai postiyritysten jakeluverkon rakenteeseen. Maantieteellisen yksikön tuli täyttää seuraavat vähimmäiskriteerit:

- i) yksiköiden tuli olla toisensa poissulkevia ja kansallista yksikköä pienempiä;
- ii) kaikkien relevanttien yritysten jakeluverkkorakenteet ja tarjotut palvelut oli voitava yhdistää valittuun yksikköön;
- iii) yksiköllä tuli olla selkeät ja pysyväisluontoiset rajat;
- iv) yksikön tuli olla riittävän pieni, jotta kilpailuolosuhteiden ei voida katsoa merkittävästi muuttuvan yksikön sisällä, mutta samalla yksikön tuli olla riittävän suuri, jotta se ei muodostaisi yrityksille ja sääntelyviranomaiselle estettä luovuttaa, kerätä ja analysoida tietoja.

Viestintävirasto teki tarkastelualueen määrittelystä esiselvitystä ja katsoi, että kunta on tarkoituksenmukaisin maantieteellinen yksikkö niin kirje- kuin pakettipalveluiden yleispalvelun tarpeen analysoimiseksi. Maantieteellisenä yksikkönä kunta täyttää edellä mainitut maantieteelliselle yksikölle asetetut kriteerit. Maantieteellisenä yksikkönä kunta muodostaa selkeästi rajatun alueelliseen yksikön. Kunnat ovat yksikköinä toisensa poissulkevia ja tällöin kerättävät tiedot ja annettavat päätökset on kohdistettavissa selkeästi rajatuille hallinnollisille alueille. Kaikkien yritysten jakeluverkon rakenteet on mahdollista kohdistaa kunnittain. Kuntien rajoja voidaan pitää riittävän pysyväisluontoisina, vaikka tulevaisuudessa kuntia yhdistyy toisiinsa ja kuntarajat muuttuvat. Kunta on yksikkönä riittävän pieni, jotta kilpailuolosuhteiden ei voida katsoa merkittävästi muuttuvan yksikön sisällä, mutta samalla kunta on yksikkönä riittävän suuri, jotta se ei muodosta yrityksille ja sääntelyviranomaiselle suurta taakkaa luovuttaa, kerätä ja analysoida tietoja. Kunta yksikkönä ottaa myös huomioon yleispalveluyritykselle asetetun velvoitteen ylläpitää vähintään yhtä toimipistettä jokaisessa kunnassa, joissa yrityksen on mahdollisesti katsottu olevan yleispalvelun tarjontaan velvollinen yritys. Kunta yksikkönä mahdollistaa myös mahdollisten yleispalveluvelvoitteiden aset-

²⁰ HE 216/2010, s. 101.

tamisen maantieteellisesti yksiselitteiselle alueelle. Kunta on myös kuluttajan kannalta selkeä ja yksiselitteinen yksikkö.

Tarkastelualueiden määrittelyn toisessa vaiheessa arvioitiin alueiden homogeenisuutta ja määritettiin homogeeniset alueet valittuun maantieteellisen yksikkötason tietoon perustuen. Alueellisten markkinoiden homogeenisuutta tai eroavaisuutta voidaan arvioida esimerkiksi markkinoille tulon esteiden, palveluiden tarjoajien määrän, markkinaosuuksien, hintojen ja jakeluverkkojen kattavuuksien perusteella. Lisäksi arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös yritysten markkinointi- ja myyntistrategiat, laatu- ja toimivuustekijät sekä kysynnän luonne tarkasteltavilla alueilla. Markkinatietojen perusteella rajatun alueellisen markkinan tuli olla vähintään maantieteellisen yksikön suuruinen, mutta yleensä se on tätä laajempi. Kuntatason tarkastelu saattoi siis johtaa vähintään kunnittain määriteltyihin alueellisiin markkinoihin ja suurimmillaan valtakunnan tason markkinoihin.

Edellä esitetyin perustein Viestintävirasto piti yleispalvelun tarpeen arvioimisen kannalta tarkoituksenmukaisena ja riittävänä kerätä yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioimisessa käytetyt markkinatiedot eriteltynä kunnittain. Yleispalvelun tarpeen arvioinnin osalta käytettiin 1.1.2011 voimassa olevaa kuntajakoa.

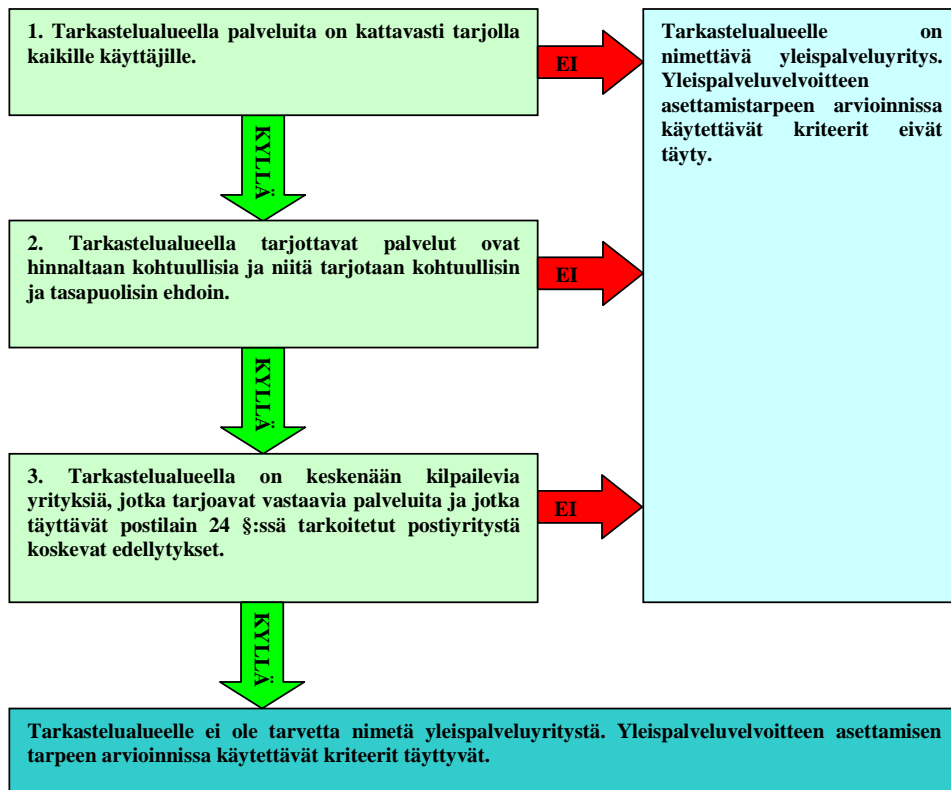
Tarkastelualueiden määrittelyssä Viestintävirasto piti tarkoituksenmukaisena arvioida alueiden homogeenisuutta ja määrittää homogeeniset alueet kuntatason tietoon perustuen. Alueellisten markkinoiden homogeenisuutta tai eroavaisuutta arvioitiin seuraavia kumulatiivisia kriteereitä käyttäen:

- i) samaan tarkastelualueeseen kuuluvien kuntien tuli muodostaa fyysisesti yhtenäinen maantieteellinen alue;
- ii) samaan tarkastelualueeseen kuuluvissa kunnissa kilpailevien toimijoiden, joilla on vähintään yksi toimipiste jokaisessa kunnassa, lukumäärä oli lähes yhtä suuri (0-2, 3 tai enemmän toimijaa);
- iii) samaan tarkastelualueeseen kuuluvissa kunnissa tuli suurimman toimijan, lähetysmääristä lasketulla markkinaosuudella arvioituna, olla sama.

Kolmas kriteeri maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipaketin osalta poikkeaa siten, että suurimman toimijan markkinaosuus laskettiin koko kotimaan markkinaosuuden perusteella, ei jokaisesta kunnasta erikseen.

5.4. Yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arvioinnissa käytetyt kriteerit

Seuraavassa on kuvattu, miten Viestintävirasto arvioi yleispalveluvelvoitteen asettamistarvetta kullakin maantieteellisellä tarkastelualueella. Tarkastelussa edettiin seuraavaan vaiheeseen vain siinä tapauksessa, että tarkasteluvaiheen kaikki kriteerit täyttyvät. Yleispalveluvelvoite voitiin jättää asettamatta vain siinä tapauksessa, että kaikki alla kuvattavista kolmesta kriteeristä täyttyivät tarkastelualueella. Yleispalveluvelvoite voitiin myös asettaa osittain, jos joitakin yleispalveluun kuuluvia palveluita on tarjolla riittävästi, mutta joitakin ei.

1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille

Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille. Kattavuudella tarkoitetaan postilain perustelujen mukaan sitä, että palveluita on saatavana joka puolella tarkastelualueutta. Palveluiden tarjontaa voidaan pitää kattavana vain, jos palvelut ovat käyttäjien saatavilla keskimäärin kohtuullisen matkan päässä heidän vakituisesta asunnostaan. Kohtuullista matkaa on arvioitava samoin kriteerein kuin toimipisteen sijaintimatkan kohtuullisuutta²¹.

Jotta palveluntarjontaa voitaisiin pitää kattavana, tulee palveluita olla tarjolla kaikille käyttäjille. Palveluiden käyttömahdollisuuden tulee olla tosiasiallinen. Postilain perusteluissa on katsottu, että palveluita ei ole tosiasiaassa tarjolla kaikille käyttäjille, jos niitä ei tarjota esimerkiksi erityisryhmille²².

Viestintävirasto tarkasteli erikseen kirjelähetysten ja enintään 10 kilon painoisten kotimaasta lähetettävien postipakettien sekä enintään 20 kilon painoisten maahan saapuvien postipakettien markkinoita alueella. Myös näitä palveluita tarjoavat toimipisteet tarkasteltiin erikseen. Tarkastelualueella tuli olla saatavilla kaikkia kyseisen yleispalveluntuotteen piiriin kuuluvia palveluita, jotka on määritelty luvussa 5.3.1.

Toimipisteiden tarkastelussa selvitettiin, onko joka kunnassa saatavilla kirjelähetyskäytöksiä, kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien keräilyä ja jakelua, ja toisaalta maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien jakelua tarjoava toimipiste.

²¹ HE 216/2010, s. 100.

²² HE 216/2010, s. 100.

Palveluiden kattavuutta tarkasteltiin toimipisteiden olemassaolon ja niiden palvelutarjonnan kannalta. Mikäli tarkasteltavalla alueella ei ollut toimipistettä, josta oli saatavilla kaikkia kyseiseen yleispalvelutuotteeseen kuuluvia palveluita, tuli alueelle nimetä kyseisen palvelun tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

Kirjelähetyspalveluiden osalta käytettiin myös lisäkriteerejä, jotka on kuvattu alla. Jos tarkastelulla alueella ei toimipisteiden sijoittelua koskevien kriteerien ja alla esitettävien lisäkriteerien perusteilla arvioituna ollut tarjolla kattavasti kirjelähetyspalveluita kaikille käyttäjille, tuli alueelle nimetä kirjelähetyspalveluiden tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

Palvelukohtaisen toimipisteverkoston tarkastelun yhteydessä selvitettiin myös, millä kielillä toimipisteistä on saatavilla palvelua ja onko toimipisteissä asiointi järjestetty esteettömästi. Mikäli kielelliset oikeudet eivät olleet turvatut siten kuin postilain 20 §:ssä säädetään tai mikäli toimipisteiden esteettömyydessä ei ollut huolehdittu siten kuin postilain 16 § edellyttää, tuli alueelle nimetä kyseisen tuotteen tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

Erikseen tarkasteltavat seikat kirjelähetyspalveluiden osalta

Viestintävirasto katsoi, että riittävänä ei voida pitää sitä, että alueella toimii useita yrityksiä, joista kukin tarjoaa kirjelähetysten keräilyä ja jakelua vain osalle tarkastelualueen väestöstä. Viestintäviraston näkemyksen mukaan kirjelähetyspalveluiden tarjontaa tietyllä tarkastelualueella voitiin lähtökohtaisesti pitää riittävänä ilman yleispalveluyrityksen nimeämistä vain, mikäli yleispalvelun mukaisia palveluita tarjoaa vähintään yksi toimija koko tarkastelualueen laajuisesti ja lisäksi kohdissa 2.) ja 3.) kuvattavat edellytykset täyttyivät.

Tarkastelualueen jokaisessa kunnassa tuli olla vähintään yksi toimipiste, josta on saatavilla yleispalvelun vaatimukset täyttävä kirjelähetyspalvelu. Mikäli tarkastelualueen jokaisesta kunnasta ei löytyisi vähintään yhtä toimipistettä, josta on saatavilla luvussa yleispalvelun vaatimusten mukaisia kirjelähetyspalveluita, on tarkastelualueelle nimettävä kirjelähetyspalveluiden tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

2) Tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin

Yleispalvelu voitiin katsoa turvatuksi, jos tarjottavat palvelut olivat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin. Hinnan ja muiden ehtojen kohtuullisuudella on suuri tosiasiallinen vaikutus siihen, pystyvätkö kuluttajat käyttämään tarjottuja palveluita. Palvelun käyttämisen esteenä kuluttajalle voi olla esimerkiksi se, että kuluttajalle tarjottava hinta on huomattavan korkea tai palvelun käyttäminen vaatii sellaisen tietokoneohjelmiston käyttämistä, joka on tarkoitettu massapostituksille.

Postilain perusteluiden mukaan tässä kohdin tehtävässä arvioinnissa palveluiden kustannuksia ei ollut tarpeen selvittää²³. Viestintävirasto arvioi kuluttajille tarjottavien palveluiden hintojen kohtuullisuutta vertaamalla tarjotun palvelun hintaa palveluiden keskimääräiseen hintatasoon, ja selvittämällä, poikkeako palvelun hintataso jollain alueella merkittävästi palveluiden keskimääräisestä hintatasosta.

---

²³ HE 216/2010, s. 100.

Toimijoiden käyttämien vakioehtojen ja niiden kohtuullisuuden arvioinnissa huomioitiin erityisesti sopimuskohdat, jotka koskevat yleispalvelun piiriin kuuluvia postilähetyksiä sekä näiden keräilyä ja jakelua.

Jos tarkastelulla alueella ei edellä mainituilla perusteilla arvioituna ollut tarjolla hinnaltaan kohtuullisia ja kohtuullisin sekä tasapuolisin ehdoin saatavilla olevia palveluita, tuli alueelle nimetä postipalveluiden tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

3) Alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyrittäjä koskevat edellytykset

Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyrittäjä koskevat edellytykset. Yleispalvelun voitiin katsoa olevan turvattua vain, jos siihen kuuluvia palveluita tarjoaa usea yritys. Jotta yleispalveluvelvoitetta ei tarvitsisi asettaa, on pystyttävä varmistumaan siitä, että vastaavien palveluiden tarjonta turvataan yritysten keskinäisen kilpailun kautta. Postilain perusteluissa on todettu, että kahden kilpailevan palveluntarjoajan muodostamat markkinat eivät vielä välttämättä turvaa palvelun hintojen ja ehtojen muodostumista kuluttajan näkökulmasta kohtuullisiksi. Riittävänä määränä voidaan lähtökohtaisesti pitää kolmea yritystä.²⁴

Viestintävirasto on aikaisemmissa puhelinpalveluita ja internetyhteyspalvelua koskevissa yleispalvelupäätöksissään myös katsonut, että kahden kilpailevan palveluntarjoajan muodostamat markkinat eivät vielä turvaa palveluiden hintojen ja ehtojen muodostumista kuluttajan näkökulmasta kohtuullisiksi. Viestintävirasto piti tätä ns. kolmen palveluntarjoajan kriteeriä perusteltuna myös postipalveluiden markkinoiden arvioinnin yhteydessä.

Viestintävirasto katsoi, että palveluntarjoajat ovat kilpailevia vain siinä tilanteessa, että ne ovat toisistaan riippumattomia. Riippumattomuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä esimerkiksi sitä, että palveluntarjoajat eivät ole toisiinsa määräävässä omistuksellisessa tai konsernisuhteessa tai muuten kytköksissä siten, ettei niiden voida katsoa tarjoavan palveluita riittävän riippumattomasti toisistaan.

Jos tarkastelulla alueella ei edellä mainituilla perusteilla arvioituna ollut riittävästi kilpailevaa palveluntarjontaa, tuli alueelle nimetä postipalveluiden tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

6. NIMETTÄVÄN YLEISPALVELUVELVOLLISEN YRITYKSEN VALINNASSA SOVELLETTAVAT KRITERIT

Yleispalveluvelvollisuus on asetettava sille postiyrittäjälle, jolla on siihen parhaat edellytykset. Yleispalveluvelvollisuus voidaan postilain mukaan asettaa vain postiyrittäjälle. Koska postilain mukaan toimiluvan tarvitsevat vain ne yritykset, jotka tarjoavat kirjepalveluita, myös pakettipalveluita koskeva velvollisuus voidaan asettaa vain tällaiselle yritykselle. Näin ollen vertailussa ovat mukana toimijoista vain postilain 2 §:n 7-kohdan määritelmän mukaiset postiyrittäjät.

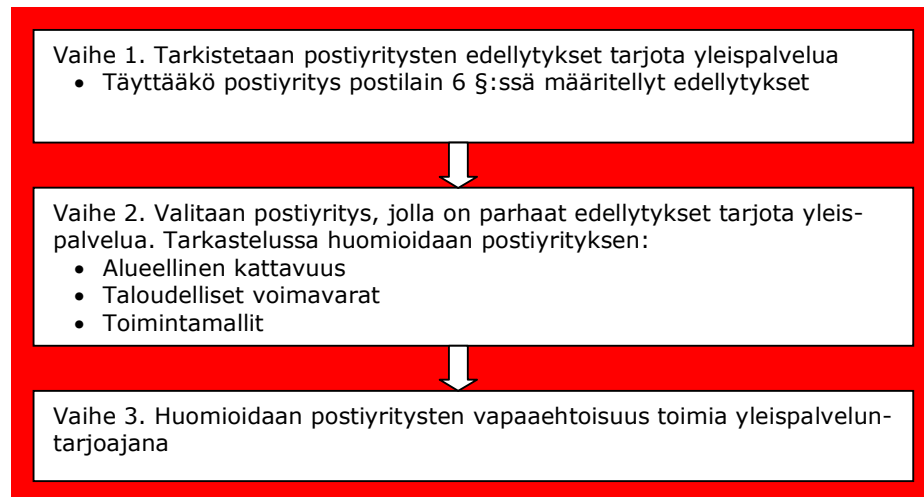
Yleispalveluyrityksen valinnassa noudatettava menettely on luonteeltaan vertailu, jossa kulloinkin tarkastellulla maantieteellisellä alueella toimivat postiyrittäjät asetetaan paremmuusjärjestykseen postilain tavoitteisiin kytketty-

²⁴ HE 216/2010, s. 100.

jen valintakriteerien perusteella. Vertailun perusteella kriteerit parhaiten täyttävä postiyritys valitaan yleispalveluyritykseksi.

Valintakriteerit on kuvattu Viestintäviraston muistiossa "Yleispalvelun tarjontaan velvollisten postiyritysten nimeämisessä noudatettava menettely", dnro 778/9210/2011. Kriteerit tulevat sovellettavaksi, mikäli markkinoilla toimii vähintään kaksi postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettua postiyritystä.

Yleispalveluyrityksen valinnan kriteerit voidaan yksinkertaistetusti esittää oheisella kuvalla. Valinta toteutetaan vaiheittaisena arviointina siten, että arvioinnin seuraavaan vaiheeseen edetään ainoastaan, jos riittävää eroa vertailtavien postiyritysten välillä ei ole voitu todeta.

Vertailua eri postiyritysten välillä ei suoritettu, koska markkinoilla toimii tällä hetkellä vain yksi postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys. Näin ollen nimettävän yleispalveluyrityksen valintakriteerejä ei ole tarpeen selvittää tässä yhteydessä tarkemmin.

7. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINTI

Viestintävirasto on arvioinut enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten, kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten pakettien sekä maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten pakettien kannalta yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta luvussa 5. esitetyillä kriteereillä. Arvioinnin lopputulokset esitetään alla.

7.1. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun osalta

7.1.1 Arvioitava yleispalvelutuote enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten osalta

Yrityksiltä saadun tiedon mukaan vuonna 2010 kotimaasta kotimaahan tai ulkomaille lähetettiin noin 1,1 miljardia kirjelähetystä, joista noin 9 prosenttia oli enintään 2 kilon painoisia käteismaksullisia kirjelähettyksiä. Enintään 2 kilon painoisista käteismaksullisista kirjelähettyksistä alle yksi prosentti oli kirjattuja. Vakuutettujen kirjelähettyksien määrä oli tätäkin marginaalisempi. Kaikista kirjelähettyksistä noin 2 prosenttia ja enintään 2 kilon painoisista käteismaksullisista kirjelähettyksistä noin 5 prosenttia lähetettiin kotimaasta ulkomaille.

Kirjelähetysten postipalvelun tarjoaminen vaatii toimiluvan. Tällä hetkellä toimilupa on ainoastaan Itella Posti Oy:llä, jolla on koko maan kattava toimipisteverkko. Itella Posti Oy:lle on asetettu toimiluvussa kotimaan kirjelähetyspalveluiden lisäksi velvollisuus välittää myös ulkomaisia postilähetystyksiä Suomeen sekä Suomesta lähetettyjä postilähetystyksiä ulkomaille sen mukaisesti kuin Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ja EY:n lainsäädäntö edellyttävät. Tämän lisäksi valtioneuvoston käsittelyssä on Esan Kirjapaino Oy:n toimilupahakemus. Itella Posti Oy on myös ainoa toimija, joka tarjoaa kirjeiden kirjaamis- ja vakuuttamispalveluita.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että yleispalvelutuotteelle määrätyt kriteerit täyttäviä kirjelähetystyksiä tarjoaa tällä hetkellä ainoastaan Itella Posti Oy. Esan Kirjapaino Oy:llä ei ole tällä hetkellä vakiintunutta toimintaa, jolla olisi vaikutusta yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointiin enintään 2 kilon painoisten kotimaan ja ulkomaan kirjelähetysten postipalvelun kannalta tarkasteltavana ajanjaksona.

7.1.2 Arvioitava tarkastelualue enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun osalta

Tarkastelualueen arvioinnissa huomioitiin ainoastaan Itella Posti Oy:n tarjoamat palvelut ja toimipisteet. Edellä luvussa 5. mainittujen kriteerien perusteella voidaan katsoa, että enintään 2 kilon painoisten kirjelähetyspalvelujen osalta arvioitava tarkastelualue muodostuu koko maasta Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta²⁵.

7.1.3. Yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arviointi enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun osalta

Palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille

Jokaisessa tarkastelualueen kunnassa on vähintään yksi toimipiste, josta on saatavilla enintään 2 kilon painoisten kirjeiden lähetyspalveluita. Viestintäviraston arvion mukaan kielellisten oikeuksien turvaamisesta ja toimipisteiden esteettömyydestä on huolehdittu yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin kannalta riittävällä tasolla.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että enintään 2 kilon painoisten kirjeiden lähetyspalveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille.

Tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin

Postilain perusteluiden mukaan yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin yhteydessä ei ole tarpeen selvittää palveluiden kustannuksia²⁶. Viestintävirasto arvioi kuluttajille tarjottavien palveluiden hintoja vertaamalla tarjottujen palveluiden hintoja palveluiden keskimääräiseen hintatasoon ja selvitti, poikkeako palvelun hintataso jollain alueella merkittävästi palveluiden keskimääräisestä hintatasosta.

Itella Posti Oy:n tarjoamien kirjelähetyspalveluiden hinnat ovat samat kaikkialla Suomessa ja siten palveluiden hinnat eri alueilla eivät poikkea toisistaan. Hinnat eivät myöskään poikkea merkittävästi keskimääräisestä eurooppalaisesta hintatasosta. Viestintäviraston näkemyksen mukaan hintoja voidaan siten pitää nimeämistarpeen arvioinnin kannalta riittävän kohtuullisina.

²⁵ Tarkempi listaus tarkastelualueeseen kuuluvista kunnista on perustelumuioston liitteessä 1.

²⁶ HE 216/2010, s.100.

Kirjeiden lähetys hinnat (alv 0%)	Painoluokka enintään (kg)					
Toimija	0,05	0,10	0,25	0,50	1,00	2,00
Itella Oy, 1. luokka	0,75 €	1,05 €	1,50 €	2,80 €	4,30 €	7,20 €
Itella Oy, 2. luokka	0,60 €	0,75 €	1,20 €	2,40 €	3,60 €	6,00 €

* Itellan tarjoamien palvelujen hinnat on ilmoitettu Itella Oy:n Palveluhinnasto 1.6.2011 mukaisesti.

Taulukko 1: Eripainoisten kotimaasta kotimaahan lähetettävien käteismaksullisten kirjelähetysten hinnat (alv 0 %).

Itella Posti Oy on julkaissut vakioehdot, joita sovelletaan kirjelähetyspalveluihin. Viestintäviraston näkemyksen mukaan ehtoja voidaan pitää nimeämistarpeen arvioinnin kannalta riittävän kohtuullisina ja tasapuolisina.

Alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyrittäjästä koskevat edellytykset

Tarkastelualueella ainoastaan Itella Posti Oy:llä on enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun tarjoamiseen vaadittava toimilupa. Täten tarkastelualueella toimii ainoastaan yksi toimija, joka tarjoaa enintään 2 kilon painoisten kirjelähetystyksiä.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arvioinnissa käytettävät kumulatiiviset kriteerit eivät täyty kolmannen kriteerin perusteella: tarkastelualueella ei ole keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyrittäjästä koskevat edellytykset. Siten tarkastelualueelle on nimettävä yleispalveluyritys enintään 2 kilon painoisten kirjelähetysten postipalvelun tarjontaan.

7.2. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien postipalvelun osalta

7.2.1. Arvioitava yleispalvelutuote kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien osalta

Viideltä yritykseltä kerätyn tiedon mukaan vuonna 2010 kotimaasta kotimaahan tai ulkomaille lähetettiin noin 32 miljoonaa pakettilähetystä, joista noin 4 prosenttia oli enintään 10 kilon painoisia käteismaksullisia pakettilähetystyksiä²⁷. Enintään 10 kilon painoisista käteismaksullista pakettilähetystyksistä marginaalinen osa oli vakuutettuja lähetystyksiä. Pakettilähetystyksistä noin 5 prosenttia ja enintään 10 kilon painoisista sekä käteismaksullisista pakettilähetystyksistä noin 7 prosenttia lähetettiin kotimaasta ulkomaille.

Toimipisteverkostonsa kautta käteismaksullisia pakettien lähetyspalveluita tarjoavat Itella Posti Oy, Oy Matkahuolto Ab, Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy ja VR Yhtymä Oy. Näistä Itella Posti Oy, Oy Matkahuolto Ab ja VR Yhtymä Oy tarjoavat eri painoisten pakettien lähetyspalveluja vähintään yleispalvelutuotteelta edellytettävään kymmeneen kiloon asti. VR Yhtymä Oy:n tarjoamat palvelut ovat kuitenkin pääosin suunnattu yritysasiakkaille ja suurten pakettien toimittamiseen. VR Yhtymä Oy:n pienin mahdollinen pakettien maksuluokka on enintään 10 kilon painoisille paketeille eli erillisiä hintoja esimerkiksi 2 ja 5 kilon painoisille paketeille ei ole. Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy:n tarjoamat palvelut on sen sijaan rajattu enintään 5 kilon painoisten pakettien lähettämiseen. Lisäksi Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy:n tarjoamassa pakettien lähetyspalvelussa on merkittävästi rajoitettu pakettien kokoa

²⁷ Luvut eivät sisällä kuriiripalveluna toimitettuja pakettilähetystyksiä.

ja muotoa muihin toimijoihin verrattuna²⁸. Pakettien lähetyspalveluita tarjoavista toimijoista Itella Posti Oy ja Oy Matkahuolto Ab tarjoavat pakettien vakuuttamispalveluita²⁹.

Käteismaksullisia pakettien lähetyspalveluita tarjoavista toimijoista Itella Posti Oy:llä on koko maan kattava toimipisteverkosto. Oy Matkahuolto Ab:n toimipisteverkosto kattaa koko maan 12 kuntaa lukuun ottamatta. Schenker Cargo Oy/Rautakirja Oy:llä ei ole toimipisteitä 120 kunnan alueella. VR Yhtymä Oy:llä on Suomessa ainoastaan noin 30 toimipistettä, mikä rajoittaa pakettien lähettämistä vain ainoastaan tiettyjen kuntien alueilla sijaitseviin toimipisteisiin.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että yleispalvelulle asetut vaatimukset täyttäviä pakettilähetyspalveluita tarjoavat tällä hetkellä Itella Posti Oy ja Oy Matkahuolto Ab. Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy:n ja VR Yhtymä Oy:n tarjoamat pakettilähetyspalvelut eivät täytä riittävässä määrin yleispalvelutuotteille asetettuja vaatimuksia, joten niitä ei huomioida niämistarpeen arvioinnissa.

7.2.2. Tarkastelualue kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien osalta

Tarkastelualueen arvioinnissa kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien osalta on huomioitu Itella Posti Oy:n ja Oy Matkahuolto Ab:n tarjoamat palvelut ja niiden toimipisteverkot.

Edellä luvussa 5. mainittujen kriteerien perusteella kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien osalta arvioitavat tarkastelualueet ovat kunnittain eroteltuna seuraavat³⁰:

Alue 1: Koko maa pois lukien Ahvenanmaan maakunta, Muhos, Seinäjoki, Kyyjärvi ja Urjala.

Alue 2: Muhos

Alue 3: Seinäjoki

Alue 4: Kyyjärvi

Alue 5: Urjala.

Alueella 1 Itella Posti Oy on markkinaosuudella laskettuna suurin toimija. Alueen kunnissa kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten pakettien lähetyspalveluita tarjoavat pääosin sekä Itella Posti Oy että Oy Matkahuolto Ab. Itella Posti Oy on ainoa toimija 12 kunnan alueella³¹. Alueilla 2-5 Oy Matkahuolto Ab on markkinaosuudella laskettuna suurin toimija. Alueiden kunnissa enintään 10 kilon painoisten kotimaasta lähetettävien pakettien lähetyspalveluita tarjoavat Itella Posti Oy ja Oy Matkahuolto Ab.

²⁸ Rautakirja Oy:n tarjoamassa pakettipalvelussa tulee ostaa niin sanottu ÄrräPaketti -laatikko, jonka mitat ja muoto on rajoitettu yhden malliseen pakettiin (korkeus 10 cm, leveys 40 cm, syvyys 30 cm).

²⁹ Oy Matkahuolto Ab on tarjonnut pakettien vakuuttamispalveluita 19.12.2011 lukien.

³⁰ Tarkempi listaus tarkastelualueista ja kunnista on perustelum�istion liitteessä 2.

³¹ Askola, Halsua, Kauniainen, Lestijärvi, Luoto, Marttila, Masku, Muurame, Pomarkku, Pyhtää, Rusko ja Siuntio

7.2.3. Yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arviointi kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien postipalvelun osalta

Palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille

Kaikissa tarkastelualueiden kunnissa on vähintään yksi toimipiste, josta on saatavilla kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten pakettien lähetyspalveluita. Viestintäviraston arvion mukaan kielellisten oikeuksien turvaamisesta ja toimipisteiden esteettömyydestä on huolehdittu yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin kannalta riittävällä tasolla.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten pakettien lähetyspalveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille.

Tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin

Postilain perusteluiden mukaan yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin kannalta ei ole tarpeen selvittää palveluiden kustannuksia³². Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnissa Viestintävirasto arvioi kuluttajille tarjottavien palveluiden hintoja vertaamalla tarjottujen palveluiden hintoja palveluiden keskimääräiseen hintatasoon, ja selvitti, poikkeako palvelun hintataso jollain alueella merkittävästi palveluiden keskimääräisestä hintatasosta.

Kotimaasta kotimaahan	Painoluokka enintään (kg)		
Pakettilähetysten hinnat (alv 0%)	2,0	5,0	10,0
Toimija	2,0	5,0	10,0
Itella Oy	7,20 €	8,50 €	9,75 €
Matkahuolto	7,89 €	10,52 €	12,74 €

* Itella Oy:n tarjoamien palvelujen hinnat on ilmoitettu Itella Oy:n Palveluhinnasto 1.6.2011 mukaisesti. Matkahuolto Oy:n tarjoamien palvelujen hinnat on ilmoitettu Matkahuollon Pakettipalvelut Hinnasto 1.7.2011 (Bussipakettituotteen hinnan) mukaisesti.

Taulukko 2: eri painoisten kotimaasta kotimaahan lähetettävien käteismaksullisten pakettilähetysten hinnat (alv 0%).

Itella Posti Oy:n ja Oy Matkahuolto Ab:n tarjoamien pakettien lähetyspalveluiden hinnoittelu on valtakunnallista, ja siten hinnat eivät ole riippuvaisia siitä, mistä päin Suomea palvelu ostetaan. Itella Posti Oy:n ja Oy Matkahuolto Ab:n hinnat eivät merkittävästi poikkea toisistaan ja siten myöskään palvelujen keskiarvohinnoista. Näillä perusteilla hintoja voidaan nimeämistarpeen arvioinnin kannalta pitää riittävän kohtuullisina.

Itella Posti Oy ja Oy Matkahuolto Ab ovat julkaisseet vakioehdot, joita sovelletaan pakettilähetyspalveluihin. Viestintävirasto on tutustunut ehtoihin erityisesti yleispalvelun kannalta ja Viestintäviraston näkemyksen mukaan ehtoja voidaan pitää nimeämistarpeen arvioinnin kannalta riittävän kohtuullisina ja tasapuolisina.

Alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyritystä koskevat edellytykset

Alueilla 1-5 ainoastaan Itella Posti Oy ja Oy Matkahuolto Ab tarjoavat yleispalvelutuotteille asetetut vaatimukset täyttäviä palveluita. Alueilla ei siis ole kolmea kilpailevaa toimijaa, jotka tarjoaisivat yleispalvelutuotteille asetetut

³² HE 216/2010, s.100.

vaatimukset täyttäviä palveluita. Näin ollen Viestintävirasto katsoo, että yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arvioinnissa käytettävät kumulatiiviset kriteerit eivät täyty kolmannen kriteerin perusteella: tarkastelualueella ei ole keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyrittäjästä koskevat edellytykset. Siten Alueille 1-5 on nimettävä yleispalveluyritys postipakettien postipalvelun tarjontaan.

7.3. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun osalta

7.3.1. Arvioitava yleispalvelutuote maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien osalta

Viideltä yritykseltä saadun tiedon mukaan vuonna 2010 ulkomailta toimitettiin Suomeen noin 5,8 miljoonaa³³ enintään 20 kilon painoista pakettilähetystä kotimaassa sijaitseviin toimipisteisiin.

Enintään 20 kilon painoisia maahan saapuvia pakettilähetystyyppejä toimittavat toimipisteisiinsä Itella Posti Oy, Oy Matkahuolto Ab, Posten Logistik SCM Oy, Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy ja VR Yhtymät Oy. Näistä Itella Posti Oy:llä on koko maan jokaisen kunnan, Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta, kattava toimipisteverkko. Oy Matkahuolto Ab:llä ja Posten Logistik SCM Oy:llä on toimipisteverkosto, jossa maahan saapuvia paketteja voidaan vastaanottaa jokaisessa kunnassa Ahvenanmaan maakuntaa ja 12 muuta kuntaa³⁴ lukuun ottamatta. Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy:llä on toimipisteverkko, jossa maahan saapuvia paketteja voidaan vastaanottaa jokaisessa kunnassa. Niissä kunnissa, joissa Rautakirja Oy:llä ei ole R-kioskia, Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy käyttää toimipisteinä Itella Posti Oy:n toimipisteitä. VR Yhtymät Oy tarjoaa maahan saapuvien pakettien vastaanottopalveluita ainoastaan noin 30 toimipisteessä eri puolella Suomea. VR Yhtymä Oy:n palvelut ovat pääosin suunnattu yritysasiakkaille sopimusehtojen valossa. Maahan saapuvien pakettien vastaanottamisessa kuluttaja ainoastaan kuittaa paketin vastaanotetuksi eli kuluttaja ei ainakaan suoraan toimi lähetyksen maksajana tai VR Yhtymä Oy:n sopimuskumppanina. Näin ollen Viestintäviraston arvion mukaan VR Yhtymä Oy:n tarjoama maahan saapuvien pakettien vastaanottopalvelu on yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arvioinnin kannalta riittävä.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että yleispalvelulle asetettavat kriteerit täyttäviä maahan saapuvien pakettien vastaanottopalveluita tarjoaa tällä hetkellä Itella Posti Oy, Oy Matkahuolto Ab, Posten Logistik SCM Oy, Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy ja VR Yhtymät Oy.

7.3.2. Tarkastelualue maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien osalta

Tarkastelualueen arvioinnissa on huomioitu Itella Posti Oy:n, Oy Matkahuolto Ab:n, Posten Logistik SCM Oy:n, Schenker Cargo Oy/ Rautakirja Oy:n ja VR Yhtymät Oy:n tarjoamat palvelut ja niiden toimipisteverkot.

Edellä luvussa 5. mainittujen kriteerien perusteella voidaan katsoa, että maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten pakettilähetyspalveluiden osalta arvioitavat tarkastelualueet ovat seuraavat:

³³ Luku ei sisällä kuriiripalveluna toimitettuja pakettilähetystyyppejä.

³⁴ Askola, Halsua, Kauniainen, Lestijärvi, Luoto, Marttila, Masku, Muurame, Pomarkku, Pyhtää, Rusko ja Siuntio

Alue 6: Koko maa Ahvenanmaan maakuntaa ja Alueiden 7-16 kuntia lukuun ottamatta

Alueet 7-16³⁵: muodostuvat siten, että jokainen kunta muodostaa oman tarkastelualueensa pois lukien Halsua ja Lestijärvi sekä Masku ja Rusko, jotka muodostavat aina keskenään oman tarkastelualueensa³⁶.

Alueella 6 on joka kunnassa vähintään kolme toimijaa, jotka tarjoavat oman toimipisteensä kautta maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten pakettien vastaanottopalveluita. Alueilla 7-16 on joka kunnassa 1-2 toimijaa, jotka tarjoavat oman toimipisteensä kautta maahan saapuvien pakettien vastaanottopalveluita. Kuntakohtaisia tietoja markkinaosuuksista ei ollut saatavilla, joten tarkastelualueiden muodostamisessa ei huomioitu markkinajohtajuutta.

7.3.3. Yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arviointi maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien osalta

Palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille

Kaikissa tarkastelualueiden kunnissa on vähintään yksi toimipiste, johon on vastaanotettavissa maahan saapuvia enintään 20 kilon painoisia paketteja. Viestintäviraston arvion mukaan kielellisten oikeuksien turvaamisesta ja toimipisteiden esteettömyydestä on huolehdittu yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin kannalta riittävällä tasolla.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien vastaanottopalveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille.

Tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin

Maahan saapuvien pakettien vastaanottopalvelusta ei peritä maksua suoraan kuluttajalta. Siten hintojen kohtuullisuutta ei tarvitse arvioida yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin kannalta. Samasta syystä Viestintävirasto ei myöskään arvioinut toimitusehtojen kohtuullisuutta tässä yhteydessä.

Alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät postilain 24 §:ssä tarkoitetut postiyritystä koskevat edellytykset

Alueella 6 on joka kunnassa vähintään kolme toimijaa, jotka tarjoavat yleispalvelutuotteille asetetut vaatimukset täyttäviä palveluita. Itella Posti Oy, Oy Matkahuolto Ab, Posten Logistik SCM Oy ja Schenker Cargo Oy/Rautakirja Oy tarjoavat maahan saapuvien pakettien vastaanottopalveluita koko Alueen 6 kattavalla toimipisteverkolla ja VR Yhtymä Oy tarjoaa vastaanottopalveluita noin 30 paikkakunnalla sijaitseviin toimipisteisiin. Näin ollen Alueelle 6 ei ole välttämätöntä nimetä maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvollista yleispalveluyritystä.

Alueilla 7-16 on joka kunnassa enintään kaksi toimijaa, jotka tarjoavat yleispalvelutuotteille asetetut vaatimukset täyttäviä palveluita. Näin ollen Viestintävirasto katsoo, että yleispalveluvelvoitteen asettamistarpeen arvioinnissa käytettävät kumulatiivista kriteerit eivät täyty kolmannen kriteerin osalta. Si-

³⁵ Alueet 7-16 sisältävät seuraavat kunnat: Askola, Halsua, Kauniainen, Lestijärvi, Luoto, Marttila, Masku, Muurame, Po-markku, Pyhtää, Rusko ja Siuntio.

³⁶ Tarkempi erittely tarkastelualueista on perustelumuistion liitteenä 3.

ten Alueille 7-16 on välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan.

8. NIMETTÄVÄN YLEISPALVELUYRITYKSEN VALINTA

Postilain mukaan yleispalveluvelvollisuus on asetettava sille postiyritykselle, jolla on siihen parhaat edellytykset. Yleispalveluyrityksen valinta olisi luonteeltaan vertailu, jossa alueella toimivat postiyritykset asetetaan järjestykseen menettelymuistion luvussa 5 kuvattujen kriteerien perusteella. Vertailuun voidaan ottaa mukaan ainoastaan postilain 2 §:n 7-kohdan mukaiset postiyritykset eli yritykset, joilla on toimilupa kirjelähetyksiä koskevan postipalvelun tarjontaan. Koska Itella Posti Oy on tällä hetkellä ainoa postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys, ei vertailua eri postiyritysten välillä ole tarpeen suorittaa.

8.1. Enintään 2 kilon painoisten kirjelähetyksen postipalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen valinta

Postilain mukaan yleispalveluyritykseksi voidaan valita ainoastaan postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys. Koska Itella Posti Oy on tällä hetkellä ainoa postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys, Viestintävirasto nimeää Itella Posti Oy:n enintään 2 kilon painoisten kirjelähetyksen postipalvelun tarjontaan velvolliseksi yleispalveluyritykseksi koko maan alueelle, Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta.

8.2. Kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen valinta

Postilain mukaan yleispalveluyritykseksi voidaan valita ainoastaan postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys.

Alueilla 1-5 Itella Posti Oy:n toimipisteverkosto on kattavampi, sillä Itella Posti Oy:llä on toimipiste jokaisen kunnan alueella. Oy Matkahuolto Ab:llä ei ole toimipistettä 12 kunnan alueella. Itella Posti Oy on tällä hetkellä ainoa tarkastelualueilla toimiva postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että kotimaasta lähetettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvolliseksi yleispalveluyritykseksi alueille 1-5 valitaan Itella Posti Oy.

8.3 Maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen valinta

Postilain mukaan yleispalveluyritykseksi voidaan valita ainoastaan postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys

Itella Posti Oy:n toimipisteverkosto kattaa kaikki Alueiden 7-16 kunnat. Itella Posti Oy on tällä hetkellä ainoa tarkastelualueilla toimiva postilain 2 §:n 7-kohdassa tarkoitettu postiyritys.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien postipalvelun tarjontaan velvolliseksi yleispalveluyritykseksi Alueille 7-16 valitaan Itella Posti Oy.

8.4 Yleispalveluvelvollisuuden voimassaolo

Postilain perustelujen mukaan yleispalveluvelvollisuuden asettamista rajaa ajallisesti se, mihin asti yrityksen toimilupa on voimassa. Yleispalveluyrityksen nimeämisessä on siten otettava huomioon se, että Itella Posti Oy:lle vuonna 2001 myönnetty toimilupa on voimassa 31.12.2021 saakka. Tällä hetkellä valtioneuvoston käsiteltävänä on Itella Posti Oy:n toimiluvan uudistaminen.

Postilain 25 §:n mukaan Viestintävirasto voi muuttaa velvollisuutta tarjota yleispalvelua muutoinkin, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia ja velvoitteen muuttaminen on yleispalvelun turvaamiseksi välttämätöntä. Viestintävirasto katsoo, että toimiluvan uudistaminen ei sinällään edellytä yleispalveluvelvoitteiden uudelleentarkastelua ellei päätöksen perusteena olevissa seikoissa ole sen johdosta tapahtunut merkityksellisiä muutoksia.

9. PÄÄTÖSLUONNOKSISTA JA PERUSTELUMUISTIOSTA SAADUT LAUSUNNOT

Viestintävirasto varasi postipalveluita tarjoaville yrityksille ja muille sidosryhmille tilaisuuden tulla kuulluksi päätösluonnoksista ja päätösten perustelumuistion luonnoksesta. Viestintävirasto sai yhteensä 22 lausuntoa seuraavilta tahoilta: Esa Jakelut Oy, Etelä-Karjalan liitto, Hämeen liitto, Itella Posti Oy, Keski-Suomen liitto Keskuskauppakamari, Kilpailuvirasto, Kommunförbundet, Kuluttajaliitto, Kuluttajavirasto, Kuntaliitto, Kuurojen liitto, Lapin liitto, Oy Matkahuolto Ab, Pohjanmaan liitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry, Sanomalehtien liitto, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Työ- ja elinkeinoministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriön alueosasto, Uudenmaan liitto.

Seuraavassa on selostettu lausunnoissa keskeisesti esiin nousseita kysymyksiä.

Maahan saapuvia ja maasta lähteviä lähetyksiä koskevat velvoitteet

Itella Posti Oy:n lausunnossa on esitetty, että päätös yleispalveluvelvollisen postiyrityksen nimeämisestä maahan saapuvien enintään 20 kg:n painoisten postipakettien tarjontaan olisi rinnakkainen Itella Posti Oy:n toimiluvan kanssa ja kansainvälisten velvoitteiden kanssa ja siten postilain 23 §:n 4 momentin vastainen.

Viestintävirasto ei yhdy Itella Posti Oy:n näkemykseen. Postilain perusteluisa viitataan rinnakkaisilla velvoitteilla siihen, että Viestintävirasto ei saa yleispalvelupäätöksissä toistaa sellaisia velvoitteita, jotka ovat sovellettavissa postiyritykseen joko alakohtaisen tai muun lainsäädännön nojalla. Viestintävirasto korostaa, että Maailman postiliiton yleissopimus ei ota kantaa siihen, miten maahan saapuvat lähetykset pitää jaella Suomessa ja miten toimipisteverkosto pitää järjestää. Kansainväliset velvoitteet eivät myöskään sääntele sitä, miten Suomesta ulkomaille lähtevät lähetykset pitää keräillä. Viestintäviraston näkemyksen mukaan Maailman postiliiton yleissopimuksesta ei siis ilmene sellaisia velvoitteita, joita voitaisiin pitää suoraan rinnakkaisia yleispalveluvelvoitteisiin nähden. Näin ollen Viestintävirasto katsoo, että Maailman postiliiton yleissopimus ei estä maahan saapuvien ja maasta lähtevien lähetysten tarkastelua ja velvoitteiden asettamisen kyseisillä markkinoilla. Rinnakkaisuutta ei ole myöskään siksi, että yleispalveluvelvoitteilla ei oteta kantaa lähetysten jakeluun sen jälkeen, kun ne lähtevät maasta.

Kilpailun arviointi

Osassa lausuntoja on esitetty markkinoiden arvioimista puhtaasti kilpailu-keudellisin perustein Viestintäviraston muistiossa esitetyn kolmen kilpailijan kriteerin sijaan. Lisäksi on nostettu esille se, että jo kaksi jakeluverkkoa voi luoda riittävää kilpailua. Viestintävirasto ei yhdy lausunnoissa esitettyyn kilpailutilanteen arviointia koskevaan näkemykseen, jonka mukaan jo kaksi kilpailevaa jakeluverkkoa olisi riittävää yleispalvelun saatavuuden kannalta. Kolmen kilpailijan kriteeri on otettu lähtökohdaksi postilain perusteluissa eikä Viestintävirasto näe perusteita poiketa tästä lähtökohdasta.

ALV-vapautuksen huomioimatta jättäminen

Oy Matkahuolto Ab:n lausunnossa on toivottu yleispalveluvelvollisuudesta seuraavan ALV-vapautuksen käsittelyä päätöksen perusteluissa. Oy Matkahuolto Ab:n mukaan Viestintäviraston muistioluonnos perustuu puutteelliseen markkinanäkemykseen, sillä ALV-vapautusta ei ole käsitelty. Postilain 22 §:n mukaan Viestintäviraston on säännöllisin väliajoin arvioitava kirje- ja pakettipalveluiden markkinoita. Markkinoiden arvioinnissa tulee selvittää palveluiden tarjonta eri puolilla maata siten, että Viestintävirasto voi arvioida tarvetta asettaa velvollisuus tarjota yleispalvelua. Markkinoiden arvioinnin perusteella Viestintäviraston tulee päättää, onko yleispalvelun turvaamiseksi tarpeen määrätä yleispalveluvelvoitteita.

Postilain 23 §:n mukaan Viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleispalvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi.

Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos:

- 1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille;
- 2) tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin; ja
- 3) alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita ja jotka täyttävät 24 §:ssä tarkoitetut postiyritystä koskevat edellytykset

Yleispalveluvelvoitteiden asettamisen tulee perustua markkina-analyysin perusteella tehtyyn arvioon palveluiden saatavuudesta. Yleispalveluyritys voidaan jättää nimeämättä ainoastaan, jos markkinoiden arviointi osoittaa, että nimeäminen ei ole välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi. Seikat, joiden perusteella yleispalvelua voidaan pitää turvattuna, on lueteltu postilain 23 §:ssä. Yleispalveluvelvollisuudesta seuraava ALV-vapautus ei voi olla syy jättää yleispalveluyritystä nimeämättä, mikäli palveluiden saatavuutta koskeva markkina-analyysi osoittaa nimeämisen välttämättömäksi.

Tarkastelualue

Eräissä lausunnoissa on tuotu esille kuntatason tarkasteluun liittyvät haasteet kuntarakenteen muutosten myötä. Viestintävirasto on tietoinen siitä, että kuntaliitoksilla voi tulevaisuudessa olla vaikutusta yleispalvelun saatavuuden arvioinnissa. Viestintävirasto seuraa kuntarakenteen kehittymistä ja tarvittaessa analysoi markkinoita uudelleen, mikäli kuntarakenteen muutokset tätä edellyttävät. Markkinoita voidaan tällaisessa tilanteessa analysoida myös osit-

tain eli vain muuttuneiden kuntarakenteiden osalta, mikäli markkinaolosuhteissa ei muuten ole tapahtunut muutoksia.

Huomioita päätösluonnosten sisällöstä

Itella Posti Oy on nostanut esille sen, että päätösluonnosten kohdasta 5 puuttuu maininta siitä, että tarkempia säännöksiä kustannusten kohdentamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Maininta on lisätty päätöksiin. Myös viittauksia kansainvälisiin sopimuksiin on tarkennettu.

Arvioitava tarkastelualue kotimaasta lähtevien enintään 2 kilon painoisten kirjelahjeysten osalta.

Liite 1.

Koko maa pois lukien Ahvenanmaan maakunta	Jämijärvi	Köyliö (Kjulo)	Oulu (Uleåborg)	Savonlinna (Nyslott)	Virolahti
Akaa	Jämsä	Lahti (Lahtis)	Oulunsalo	Savukoski	Virrat (Virtdois)
Alajärvi	Järvenpää (Träskända)	Lahia (Laihela)	Outokumpu	Seinäjoki	Vähäkylä (Lillkyro)
Alavieska	Kaarina (S:t Karins)	Laitila	Padasjoki	Sievi	Vöyri (Vörå)
Alavus	Kaavi	Lapinjärvi (Lappträsk)	Paimio (Pemar)	Siikainen	Yli-Ii
Asikkala	Kajani (Kajana)	Lapinlahti	Paltamo	Siikaioiki	Ylitornio (Övertorneå)
Askola	Kalajoki	Lappajärvi	Parikkala	Siikalatva	Ylivieska
Aura	Kangasala	Lappeenranta (Villmanstrand)	Parkano	Siilinjärvi	Ylöjärvi
Enonkoski	Kangasniemi	Lapua (Lappo)	Pedersören kunta (Pedersöre)	Simo	Ypäjä
Enontekiö (Enontekis)	Kankaanpää	Laukaa	Pelkosenniemi	Sipoo (Sibbo)	Ahtäri (Etseri)
Espoo (Esbo)	Kannonkoski	Lavia	Pello	Siuntio (Sjundeå)	Aänekoski
Eura	Kannus	Lemi	Perho	Sodankylä	
Eurajoki (Euraäminne)	Karijoki (Bötom)	Lempäälä	Pertunmaa	Soini	
Evijärvi	Karjalohja (Karislojo)	Leppävirta	Petäjävesi	Somero	
Forssa	Karkkila (Högfors)	Lestijärvi	Pieksämäki	Sonkajärvi	
Haapajärvi	Karstula	Lieksa	Pielavesi	Sotkamo	
Haapavesi	Karvia	Lieto (Lundo)	Pietarsaari (Jakobstad)	Sulkava	
Hailuoto (Karlö)	Kaskinen (Kaskö)	Liminka (Limingo)	Pihliperä	Suomenniemi	
Halsua	Kauhajoki	Liperi	Pirkkala (Birkala)	Suomussalmi	
Hamina (Fredrikshamn)	Kauhava	Lohja (Lojo)	Polvijärvi	Suonenjoki	
Hankasalmi	Kauniainen (Grankulla)	Loimaa	Pomarkku (Påmark)	Sysmä	
Hanko (Hangö)	Kaustinen (Kautsby)	Loppi	Pori (Björneborg)	Säkylä	
Harjavalta	Keitele	Loviisa	Pornainen (Borgnäs)	Taipalsaari	
Hartola	Kemi	Luhanka	Porvoo (Borgå)	Taivalkoski	
Hattula	Kemijärvi	Lumijoki	Posio	Taivassalo (Tövsala)	
Haukipudas	Keminmaa	Luoto (Larsmo)	Pudasjärvi	Tammela	
Hausjärvi	Kemiönsaari (Kimitoön)	Luumäki	Pukkila	Tampere (Tammerfors)	
Heinola	Kempele	Luvia	Punkaharju	Tarvasjoki	
Heinävesi	Kerava (Kervo)	Länsi-Turunmaa (Västaboland)	Punkalaidun	Tervo	
Helsinki (Helsingfors)	Kerimäki	Maalahti (Malax)	Puolanka	Tervola	
Hirvensalmi	Kesälahti	Maaninka	Puumala	Teuva (Östermark)	
Hollola	Keuruu	Marttila	Pyhtää (Pyttis)	Tohmajärvi	
Honkajoki	Kilniö	Masku	Pyhäjoki	Toholampi	
Huittinen	Kiikoinen	Merijärvi	Pyhäjärvi	Toivakka	
Humpplila	Kiiminki	Merikarvia (Sastmola)	Pyhäntä	Tornio (Torneå)	
Hyrnsalmi	Kinnula	Miehikkälä	Pyhärinta	Turku (Åbo)	
Hyvinkää (Hyvinge)	Kirkkonummi (Kyrkslätt)	Mikkeli (S:t Michel)	Päikäne	Tuusniemi	
Hämeenkoski	Kitee	Muhos	Pöytyä	Tuusula (Tusby)	
Hämeenkyrö (Tavastkyro)	Kittilä	Multia	Raahe (Brahestad)	Tyrnävä	
Hämeenlinna (Tavastehus)	Kiuruvesi	Muonio	Raasepori (Raseborg)	Tövsä	
Ii	Kivijärvi	Mustasaari (Korsholm)	Raisio (Reso)	Ulvila (Ulvby)	
Iisalmi (Idensalmi)	Kokemäki (Kumo)	Muurame	Rantasalmi	Urajala	
Iitti	Kokkola (Karleby)	Mynämäki	Ranua	Utajärvi	
Ikaalinen (Ikalis)	Kolari	Myrskylä (Mörskom)	Rauma	Utsjoki	
Ilmajoki	Konnevesi	Mäntsälä	Rautalampi	Uurainen	
Ilomantsi (Ilomants)	Kontiolahti	Mänttä-Vilppula	Rautavaara	Uusikaarlepyy (Nykarleby)	
Imatra	Korsnäs	Mäntyharju	Rautjärvi	Uusikaupunki (Nystad)	
Inari (Enare)	Koski Ti	Naantali (Nädendal)	Reisjärvi	Vaala	
Inkoo (Ingå)	Kotka	Nakkila	Riihimäki	Vaasa (Vasa)	
Isojoki (Storå)	Kouvola	Nastola	Ristiina	Valkeakoski	
Isokyrö (Storkyro)	Kristiinakaupunki (Kristinestad)	Nilsia	Ristijärvi	Valtimo	
Jalasjärvi	Kruunupyö (Kronoby)	Nivala	Rovaniemi	Vantaa (Vanda)	
Janakkala	Kuhmo	Nokia	Ruokolahti	Varkaus	
Joensuu	Kuhmoinen	Nousiainen (Nousis)	Ruovesi	Vehmaa	
Jokioinen (Jockis)	Kuopio	Nummi-Pusula	Rusko	Vesanto	
Joroinen (Jorois)	Kuortane	Nurmes	Rääkkylä	Vesilähti	
Joutsa	Kurikka	Nurmijärvi	Saarijärvi	Veteli (Vetil)	
Juankoski	Kustavi (Gustavs)	Närpiö (Närpes)	Salla	Vieremä	
Juuka	Kuusamo	Orimattila	Salo	Vihanti	
Juupajoki	Kyyjärvi	Oripää	Sastamala	Vihti (Vichtis)	
Juva	Kärkölä	Orivesi	Sauvo (Sagu)	Viitasaari	
Jyväskylä	Kärsämäki	Oulainen	Savitaipale	Vimpeli	

Arvioitavat tarkastelualueet kotimaasta lähettävien enintään 10 kilon painoisten postipakettien osalta.

Liite 2.

Alue 1	Jämijärvi	Lahti (Lahtis)	Outokumpu	Sievi	Yli-II
Akaa	Jämsä	Laihia (Laihela)	Padasjoki	Siikainen	Ylitornio (Övertorneå)
Alajärvi	Järvenpää (Träskända)	Laitila	Paimio (Pemar)	Siikajoki	Ylivieska
Alavieska	Kaarina (S:t Karins)	Lapinjärvi (Lappträsk)	Paltamo	Siikalatva	Ylöjärvi
Alavus	Kaavi	Lapinlahti	Parikkala	Siilinjärvi	Ypjä
Asikkala	Kajaani (Kajana)	Lappajärvi	Parkano	Simo	Ahtari (Etseri)
Askola	Kalajoki	Lappeenranta (Villmanstrand)	Pedersören kunta (Pedersöre)	Sipoo (Sibbo)	Aänekoski
Aura	Kangasala	Lapua (Lappo)	Pelkosenniemi	Siuntio (Sjundeå)	Alue 2
Enonkoski	Kangasniemi	Laukaa	Pello	Sodankylä	Muhos
Enontekiö (Enontekis)	Kankaanpää	Lavia	Perho	Soini	Alue 3
Espoo (Esbo)	Kannonkoski	Lemi	Pertunmaa	Somero	Seinäjoki
Eura	Kannus	Lempäälä	Petäjävesi	Sonkajärvi	Alue 4
Eurajoki (Euraäminne)	Karjoki (Bötom)	Leppävirta	Pieksämäki	Sotkamo	Kyyjärvi
Evijärvi	Karjalohja (Karislojo)	Lestijärvi	Pielavesi	Sulkava	Alue 5
Forssa	Karkkila (Högfors)	Lieksa	Pietarsaari (Jakobstad)	Suomenniemi	Urijala
Haapajärvi	Karstula	Lieto (Lundo)	Pihlpuudas	Suomussalmi	
Haapavesi	Karvia	Liminka (Limingo)	Pirkkala (Birkala)	Suonenjoki	
Hailuoto (Karlö)	Kaskinen (Kaskö)	Liperi	Polvijärvi	Sysmä	
Hälsua	Kauhajoki	Lohja (Lojo)	Pomarkku (Påmark)	Säkylä	
Hamina (Fredrikshamn)	Kauhava	Loimaa	Pori (Björneborg)	Taipalsaari	
Hankasalmi	Kauniainen (Grankulla)	Loppi	Pornainen (Borgnäs)	Taivalkoski	
Hanko (Hangö)	Kaustinen (Kaustby)	Lovisa	Porvoo (Borgå)	Taivassalo (Tövsala)	
Harijvalta	Keitele	Luhanka	Posio	Tammela	
Hartola	Kemi	Lumijoki	Pudasjärvi	Tampere (Tammerfors)	
Hattula	Kemijärvi	Luoto (Larsmo)	Pukkila	Tarvasjoki	
Haukipudas	Keminmaa	Luumäki	Punkaharju	Tervo	
Hausjärvi	Kemiönsaari (Kimitoön)	Luvia	Punkalaidun	Tervola	
Heinola	Kempele	Länsi-Turunmaa (Västaboland)	Puolanka	Teuva (Östermark)	
Heinävesi	Kerava (Kervo)	Maalahti (Malax)	Puumala	Tohmajärvi	
Helsinki (Helsingfors)	Kerimäki	Maaninka	Pyhtää (Pyttis)	Toholampi	
Hirvensalmi	Kesälahti	Marttila	Pyhäjoki	Toivakka	
Hollola	Keuruu	Masku	Pyhäjärvi	Tornio (Torneå)	
Honkajoki	Kihniö	Merijärvi	Pyhäntä	Turku (Åbo)	
Huittinen	Kiikoinen	Merikarvia (Sastmola)	Pyhäranta	Tuusniemi	
Humppila	Kiiminki	Miehikkälä	Pälkäne	Tuusula (Tusby)	
Hyrynsalmi	Kinnula	Mikkeli (S:t Michel)	Pöytyä	Tyrnävä	
Hyvinkää (Hyvinge)	Kirkkonummi (Kyrkslätt)	Multia	Raahе (Brahestad)	Töysä	
Hämeenkoski	Kitee	Muonio	Raasepori (Raseborg)	Ulvila (Ulvby)	
Hämeenkyrö (Tavastkyro)	Kittilä	Mustasaari (Korsholm)	Raisio (Reso)	Utajärvi	
Hämeenlinna (Tavastehus)	Kiuruvesi	Muurame	Rantasalmi	Utsjoki	
Ii	Kivijärvi	Mynämäki	Ranua	Uurainen	
Iisalmi (Idensalmi)	Kokemäki (Kumo)	Myrskylä (Mörskom)	Rauma	Uusikaarlepyy (Nykarleby)	
Iitti	Kokkola (Karleby)	Mäntsälä	Rautalampi	Uusikaupunki (Nystad)	
Ikaalinen (Ikaalis)	Kolari	Mänttä-Vilppula	Rautavaara	Vaala	
Ilmajoki	Konnevesi	Mäntyharju	Rautjärvi	Vaasa (Vasa)	
Ilomantsi (Ilomants)	Kontiolahti	Naantali (Nädendal)	Reisjärvi	Valkeakoski	
Imatra	Korsnäs	Nakkila	Riihimäki	Valtimo	
Inari (Enare)	Koski Tl	Nastola	Ristiina	Vantaa (Vanda)	
Inkoo (Ingå)	Kotka	Nilsiä	Ristijärvi	Varkaus	
Isojoki (Storå)	Kouvola	Nivala	Rovaniemi	Vehmaa	
Isokyrö (Storkyro)	Kristinankaupunki (Kristinestad)	Nokia	Ruokolahti	Vesanto	
Jalasjärvi	Kruunupyry (Kronoby)	Nousiainen (Nousis)	Ruovesi	Vesilahti	
Janakkala	Kuhmo	Nummi-Pusula	Rusko	Veteli (Vetil)	
Joensuu	Kuhmoinen	Nurmes	Rääkkylä	Vieremä	
Jokioinen (Jockis)	Kuopio	Nurmijärvi	Saarijärvi	Vihanti	
Joroinen (Jorois)	Kuortane	Närpiö (Närpes)	Salla	Vihti (Vichtis)	
Joutsa	Kurikka	Orimattila	Salo	Viitasaari	
Juankoski	Kustavi (Gustavs)	Oripää	Sastamala	Vimpeli	
Juuka	Kuusamo	Orivesi	Sauvo (Sagu)	Virolahti	
Juupatoki	Kärkölä	Oulainen	Savitaipale	Virrat (Virdois)	
Juva	Kärsämäki	Oulu (Uleåborg)	Savonlinna (Nyslott)	Vähäkyrö (Lillkyro)	
Jyväskylä	Köyliö (Kjulo)	Oulunsalo	Savukoski	Vöyri (Vörå)	

Lite 3.

Arvioitavat tarkastelualueet maahan saapuvien enintään 20 kilon painoisten postipakettien osalta.

Alue 6	Järvenpää (Träskända)	Laitila	Pedersören kunta (Pedersöre)	Soini	Luoto (Larsmo)
Akaa	Kaarina (S:t Karins)	Lapinjärvi (Lappträsk)	Pelkosenniemi	Somero	Alue 8
Alajärvi	Kaavi	Lapinlahti	Pello	Sonkajärvi	Halsua
Alavieska	Kajaani (Kajana)	Lappajärvi	Perho	Sotkamo	Lestijärvi
Alavus	Kalajoki	Lappeenranta (Villmanstrand)	Pertunmaa	Sulkava	Alue 9
Asikkala	Kangasala	Lapua (Lappo)	Petäjävesi	Suomenniemi	Pomarkku (Påmark)
Aura	Kangasniemi	Laukaa	Pieksämäki	Suomussalmi	Alue 10
Enonkoski	Kankaanpää	Lavia	Pielavesi	Suonenjoki	Muurame
Enontekiö (Enontekis)	Kannonkoski	Lemi	Pietarsaari (Jakobstad)	Sysmä	Alue 11
Espoo (Esbo)	Kannus	Lempäälä	Pihtipudas	Säkylä	Masku
Eura	Karjoki (Bötom)	Leppävirta	Pirkkala (Birkala)	Taipalsaari	Rusko
Eurajoki (Euraäminne)	Karjalohja (Karislojo)	Lieksa	Polvijärvi	Taivalkoski	Alue 12
Evijärvi	Karkkila (Högfors)	Lieto (Lundo)	Pori (Björneborg)	Taivassalo (Tövsala)	Marttila
Forssa	Karstula	Liminka (Limingo)	Pornainen (Borgnäs)	Tammela	Alue 13
Haapajärvi	Karvia	Liperi	Porvoo (Borgå)	Tampere (Tammerfors)	Askola
Haapavesi	Kaskinen (Kaskö)	Lohja (Lojo)	Posio	Tarvasjoki	Alue 14
Hailuoto (Karlö)	Kauhajoki	Loimaa	Pudasjärvi	Tervo	Pyhtää (Pyttis)
Hamina (Fredrikshamn)	Kauhava	Loppi	Pukkila	Tervola	Alue 15
Hankasalmi	Kaustinen (Kaustby)	Loviisa	Punkaharju	Teuva (Östermark)	Siuntio (Sjundeå)
Hanko (Hangö)	Keitele	Luhanka	Punkalaidun	Tohmajärvi	Alue 16
Harjavalta	Kemi	Lumijoki	Puolanka	Toholampi	Kauniainen (Grankulla)
Hartola	Kemijärvi	Luumäki	Puumala	Toivakka	
Hattula	Keminmaa	Luvia	Pyhäjoki	Tornio (Torneå)	
Haukipudas	Kemiönsaari (Kimitoön)	Länsi-Turunmaa (Västaboland)	Pyhäjärvi	Turku (Åbo)	
Hausjärvi	Kempele	Maalahti (Malax)	Pyhäntä	Tuusniemi	
Heinola	Kerava (Kervo)	Maaninka	Pyhäranta	Tuusula (Tusby)	
Heinävesi	Kerimäki	Merijärvi	Pälkäne	Tyrnävä	
Helsinki (Helsingfors)	Kesälahti	Merikarvia (Sastmola)	Pöytyä	Töysä	
Hirvensalmi	Keuruu	Miehikkälä	Raahe (Brahestad)	Ulvila (Ulvby)	
Hollola	Kihniö	Mikkeli (S:t Michel)	Raasepori (Raseborg)	Urkala	
Honkajoki	Kiikoinen	Muhos	Raisio (Reso)	Utajärvi	
Huittinen	Kilminki	Multia	Rantasalmi	Utsjoki	
Humppila	Kinnula	Muonio	Ranua	Uurainen	
Hyrnsalmi	Kirkkonummi (Kyrkslätt)	Mustasaari (Korsholm)	Rauma	Uusikaarlepyy (Nykarleby)	
Hyvinkää (Hyvinge)	Kitee	Mynämäki	Rautalampi	Uusikaupunki (Nystad)	
Hämeenkoski	Kittilä	Myrskylä (Mörskom)	Rautavaara	Vaala	
Hämeenkyrö (Tavastkyro)	Kiuruvesi	Mäntsälä	Rautjärvi	Vaasa (Vasa)	
Hämeenlinna (Tavastehus)	Kivijärvi	Mänttä-Vilppula	Reisjärvi	Valkeakoski	
Ii	Kokemäki (Kumo)	Mäntyharju	Riihimäki	Valtimo	
Iisalmi (Idensalmi)	Kokkola (Karleby)	Naantali (Nådendal)	Ristiina	Vantaa (Vanda)	
Iitti	Kolari	Nakkila	Ristijärvi	Varkaus	
Ikaalinen (Ikalis)	Konnevesi	Nastola	Rovaniemi	Vehmaa	
Ilmajoki	Kontiolahti	Nilsjä	Ruokolampi	Vesanto	
Ilomantsi (Ilomants)	Korsnäs	Nivala	Ruovesi	Vesilahti	
Imatra	Koski Ti	Nokia	Rääkkylä	Veteli (Vetil)	
Inari (Enare)	Kotka	Nousiainen (Nousis)	Saarijärvi	Vieremä	
Inkoo (Ingå)	Kouvola	Nummi-Pusula	Salla	Vihanti	
Isojoki (Storå)	Kristiinankaupunki (Kristinestad)	Nurmes	Salo	Vihtti (Vichtis)	
Isokyrö (Storkyro)	Kruunupyylä (Kronoby)	Nurmijärvi	Sastamala	Viitasaari	
Jalasjärvi	Kuhmo	Närpiö (Närpes)	Sauvo (Sagu)	Vimpeli	
Janakkala	Kuhmoinen	Orimattila	Savitaipale	Virolahti	
Joensuu	Kuopio	Oripää	Savonlinna (Nyslott)	Virrat (Virtdois)	
Jokioinen (Jockis)	Kuortane	Orivesi	Savukoski	Vähäkyrö (Liilkkyro)	
Joroinen (Jorois)	Kurikka	Oulainen	Seinäjoki	Vöyri (Vörå)	
Joutsa	Kustavi (Gustavs)	Oulu (Uleåborg)	Sievi	Yli-Ii	
Juankoski	Kuusamo	Oulunsalo	Siikainen	Ylitornio (Övertorneå)	
Juuka	Kyyjärvi	Outokumpu	Siikajoki	Ylivieska	
Juupajoki	Kärkölä	Padasjoki	Siikalatva	Ylöjärvi	
Juva	Kärsämäki	Paimio (Pemar)	Siilinjärvi	Ypäjä	
Jyväskylä	Köyliö (Kjulo)	Paltamo	Simo	Ahtäri (Etseri)	
Jämijärvi	Lahti (Lahtis)	Parikkala	Sipoo (Sibbo)	Äänekoski	
Jämsä	Laihia (Laihela)	Parkano	Sodankylä	Alue 7	